Ազգ
Azg
armenian daily
23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ #12 (1266)

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը կժամանի Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 29-ին ՀՀ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը Մոսկվայում կմասնակցի ԱՊՀ երկրների գագաթաժողովին: Հունվարի 22-ին իր մամուլի ասուլիսում ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարի պաշտոնակատար Լ. Զուրաբյանը, ներկայացնելով նախագահի աշխատանքային օրացույցը, տեղեկացրեց նաեւ, որ մոտակա շաբաթներում մի շարք բարձրաստիճան այցելություններ են սպասվում Հայաստան: Մասնավորապես, ՀՀ նախագահը կընդունի Եվրախորհրդի պատվիրակությանը, Երեւան ժամանող ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանային: Հայաստան է այցելելու նաեւ ԱՄՆ Կոնգրեսի պատվիրակությունը:

«Ազատությունը» հայտնեց, որ Խավիեր Սոլանան հաջորդ ամսվա սկզբին կայցելի Թուրքիա: Անցած շաբաթ Թուրքիայի արտգործնախարար Թանսու Չիլլերը հայտարարել էր, որ Թուրքիան, որպես Ռուսաստանի հարեւան, ուշադրություն կդարձնի ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման հետ կապված Մոսկվայի մտահոգություններին: Իսկ ըստ Նոյյան տապանի, Սոլանան Բաքու կայցելի արդեն որոշակի ժամկետի փետրվարի 13-ին:

ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Արամ Ա կաթողիկոսը մեկնեց Վատիկան, իսկ Գարեգին Ա-ն՝ Փարիզ

22 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՌՖԻ, ՌԼ: Այսօր առավոտյան Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ն պաշտոնական այցով Բեյրութից մեկնեց Վատիկան: Կաթողիկոսարանի լրատվական գասենյակից հաղորդեցին, որ այս ճանապարհորդության համար Լիբանանի վարչապետը կաթողիկոսին տրամադրեց իր անձնական օդանավը: 3-օրյա այցի ընթացքում Արամ Ա-ն երկու առանձնահանդիպում կունենա Հովհաննես Պողոս Հռոմի պապի հետ: Հանդիպումների արդյունքում կստորագրվի միացյալ հայտարարագիր: Արամ Ա-ն կհանդիպի նաեւ Վատիկանի պետքարտուղարի, արեւելյան կաթոլիկ եկեղեցիների ընդհանուր պատասխանատու կարդինալի եւ Վատիկանի միջեկեղեցական հարցերով զբաղվող հատուկ բաժանմունքի բարձրաստիճան պատասխանատուների հետ: Արամ Ա-ն իրեն ուղեկցող հոգեւորականների հետ մեկնելու է Վենետիկի Ս. Ղազար վանք, որտեղ ներկա կլինի մատուցվող պատարագին: Կաթողիկոսն իրեն ուղեկցող խմբի հետ Բեյրութ կվերադառնա հունվարի 28-ին:

Իսկ վաղն առավոտյան հովվապետական այցով Երեւանից Փարիզ կմեկնի Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն: Այդ կապակցությամբ ֆրանսիական «Կրուա» կաթոլիկական թերթն այսօր հրապարակեց ֆրանսահայ Մարի Գաստոնյանի նյութը: Դեկտեմբեր ամսին կաթողիկոսի Վատիկան կատարած այցի մասին Գաստոնյանը գրում է, որ Հռոմի եւ Էջմիածնի միջեւ հաշտեցումը միջեկեղեցական մակարդակով անհրաժեշտ էր: Իսկ ինչ վերաբերում է ֆրանսահայերի եւ կաթոլիկների հարաբերություններին, ապա այստեղ ուրիշ պատկեր է, քանի որ նրանց միջեւ միշտ էլ ամենաջերմ հարաբերություններն են գոյություն ունեցել եւ 15 թվականին թուրքերից փախած հայերի երեխաները մկրտվում էին ֆրանսիական կաթոլիկական ծխական սովորական եկեղեցիներում՝ դրա հետ մեկտեղ պահպանելով սակայն իրենց մշակութային եւ կրոնական ավանդույթները: Այնպես որ 2 համայնքների հաշտեցման ոչ մի անհրաժեշտություն չկա, իսկ հոգեւոր լիակատար մերձեցմանը կհանգեցնի իսկական խորը երկխոսությունը, գրում է այսօր «Կրուան»:

ԱՅՍ ՀԱՄԱՐՈՒՄ

Մամուլի մասին օրենքի այլընտրանքային նախագիծ

Նկատի ունենալով, որ ՀՀ Ազգային ժողովը առաջիկայում քննարկելու եւ ընդունելու է մամուլի եւ զանգվածային այլ միջոցների մասին նոր օրենք եւ որ արդեն իսկ առկա է ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից մշակված օրենքի մի նախագիծ, որի գոնե սկզբնական տարբերակը գրեթե միահամուռ մերժվել է լրագրողների, խմբագրությունների ու լրագրողական կազմակերպությունների կողմից, ամիսներ առաջ լրագրողներից կազմված աշխատախումբը ձեռնամուխ էր եղել այլընտրանքային իր տարբերակը մշակելու, որի վերջնական տեքստը «Ազգը» հրապարակում է իր ներկա համարում (էջ 4-5): Նույն նախագիծը ներկայացնելու համար աշխատանքային խումբը ծրագրել է առաջիկա հունվարի 30-ին, հինգշաբթի օրը, ժամը 12-ին, Հայաստանի լրագրողների տանը կազմակերպել հանդիպում-հավաք, որի նպատակն է հասարակական կարծիքի լայն աջակցությունն ապահովել նախագծի շուրջ, ինչին եւ միտված է մեր այսօրվա հրապարակումը: Աջակցե՛ք լրագրողների կողմից մշակված օրենքի նախագծին:

ՇՐՋԱՆ

Եվրախորհրդարանը պահանջում է վերացնել Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից Հայաստանի շրջափակումը

Եվրախորհրդարանը հունվարի 17-ին մի բանաձեւ է ընդունել Անդրկովկասի հանրապետությունների հետ Եվրոպական միության հարաբերությունների մասին, որը մինչեւ օրս չէր հրապարակվել ոչ օտար եւ ոչ էլ տեղական որեւէ լրատվական գործակալության կողմից, եւ երեկ ներկայացվեց հայ լրագրողների դասին: Նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը նախ ներկայացրեց բանաձեւի հիմնական դրույթները, ապա հայտարարեց. «Հայաստանը ողջունում է այդ բանաձեւի ընդունումը Եվրախորհրդարանի կողմից եւ իր պատրաստակամությունը հայտնում աջակցելու բանաձեւի մեջ նշված նպատակների իրագործմանը»: Այս բանաձեւն ընդունելիս, Եվրախորհրդարանը հաշվի է առել արտաքին գործերի, անվտանգության ու պաշտպանական քաղաքականության հանձնաժողովի զեկուցագիրը եւ հետազոտման տեխնոլոգիական զարգացման ու էներգետիկայի, ինչպես նաեւ արտաքին տնտեսական հարաբերությունների հանձնաժողովների կարծիքները: Ըստ էության, այս բանաձեւը որեւէ լուրջ ազդեցություն չի կարող ունենալ, բայց դրանում նշված մտահոգությունները եւ որոշ երեւույթների գնահատականներ արժանի են մեջբերման: 38 կետից բաղկացած փաստաթղթի մեջ նախ փաստվում է, թե Անդրկովկասն իր ամբողջությամբ Եվրոպայի անվտանգության համար կենսական տարածաշրջան է:

Եվրախորհրդարանը հորդորում է Եվրոպական միությանը ակտիվ ներկայություն ապահովել Անդրկովկասում, որը համարվում է ռազմավարական շահագրգռվածության շրջան: Ընդհանրապես, բանաձեւում նշվում են Եվրամիության այն չորս նպատակները, որոնք պետք է իրականացվեն Անդրկովկասում. երեք երկրների անկախության ամրապնդում, Կովկասում եւ հատկապես Անդրկովկասում ծագած ճգնաժամերի բանակցված լուծումների մշակում՝ հաշվի առնելով ճգնաժամային բազմաթիվ օջախների միջեւ հնարավոր փոխազդեցությունը, ժողովրդավարության, իրավական պետության եւ քաղաքացիական հասարակության հաստատման խթանումը, Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Վրաստանի տնտեսական զարգացման օժանդակումը: 8-րդ կետով բանաձեւն օժանդակում է Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանն անդամակցելու Հայաստանի խնդրանքին եւ հույս հայտնում, որ Վրաստանն ու Ադրբեջանը նույնպես կհետեւեն այդ քայլին: Միաժամանակ, ընդունելով մարդասիրական օգնությունը շարունակելու անհրաժեշտության փաստը, Եվրոպական միությունը եւ մյուս դոնոր երկրները պետք է ավելի հակեն խթանելու ներդրումներն ու զարգացումն այդ տարածաշրջանում, մարդասիրական օգնության փուլից անցնելով զարգացմանը նպաստող երկարաժամկետ օգնության փուլին:

Տես ➧ էջ 2

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

Եվրախորհրդարանը նոր անդամներ կընդունի 2002 թվականից ոչ շուտ

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ, 21 ՅՈՒՆՎԱՐ, DW: Եվրախորհրդարանի հանձնաժողովը համարում է, որ ԵՄ-ի կազմում նոր անդամների ընդունում տեղի կունենա 2002 թվականից ոչ շուտ: Հանձնաժողովի հայտարարագրում նշված է, որ ԵՄ ընդունվելու թեկնածուների հետ բանակցությունները, ինչպես նաեւ համապատասխան համաձայնագրերի վավերացումը զգալիորեն ավելի երկար ժամանակ կպահանջի, քան ենթադրվում էր ավելի վաղ: Բացի այդ, ոչ բոլոր երկրները կկարողանան միաժամանակ ընդունվել ԵՄ: Դրանով Եվրախորհրդարանի հանձնաժողովը հերքեց Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի այն հայտարարությունը, թե Արեւելյան Եվրոպայի արդյունաբերական բոլոր զարգացած երկրները կարող են Եվրոպական խորհուրդ ընդունվել մինչեւ 2000 թվականը:

ՄՈՍԿՎԱ

Հիվանդ վիճակում անգամ Բորիս Ելցինը կարողացավ վախեցնել Պետդումայի պատգամավորներին

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, DW: Ռուսաստանի Պետդուման մերժեց Բորիս Ելցինին առողջական վիճակի կապակցությամբ պաշտոնազրկելու մասին որոշման նախագիծը: Կոմունիստների կողմից նախապատրաստված այդ նախագծին դեմ քվեարկեց 102 պատգամավոր, կողմ՝ 87 եւ 5-ը ձեռնպահ մնաց: Որոշումը մերժվեց երկրորդ ընթերցման ընթացքում, իսկ առաջին ընթերցումից հետո պատգամավորների մեծամասնությունը դեռ աջակցում էր այդ փաստաթղթին: Ավելի վաղ Բորիս Ելցինը նախազգուշացրեց պատգամավորներին չընդունել այդպիսի որոշում: Պետդումայում նախագահի ներկայացուցիչ Կոտենկովը նախազգուշացրեց, որ եթե պատգամավորները անտեսեն այդ նախազգուշացումը, ապա նախագահը համապատասխան միջոցներ ձեռք կառնի: Չորեքշաբթի օրը Ելցինն անսպասելիորեն վերադարձավ աշխատանքի: Համաձայն հաղորդագրությունների, նա Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի հետ քննարկեց երկրի ծանր տնտեսական վիճակը եւ, մասնավորապես, բյուջետային աշխատողների աշխատավարձերի վճարման պարտքերը մարելու հարցը: Երեքշաբթի օրը դեռ նախագահի մամուլի ծառայությունը հայտնել էր, թե Ելցինը դեռ բավական երկար ժամանակ կմնա «Գորկի-9»-ում թոքաբորբով հիվանդանալուց հետո առողջության վերջնական վերականգնման համար:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Միշել Լեգրա. «Ֆրանսիան անկախ ձեւով կվերաբերվի Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրին»

Ինչպես հայտնի է, վերջերս Ֆրանսիան դարձել է ԼՂ-ի հիմնախնդրի հարցով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ այդ պաշտոնում փոխարինելով Շվեյցարիային: Վերջերս նշանակված համանախագահը անվտանգության հարցերով Ֆրանսիայի ԱԳՆ գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Ժակ Բլոն, ծնվել է 1939 թ.-ին: Ժամանակին նա ՆԱՏՕ-ում Ֆրանսիայի դեսպանն էր: Մինչ այդ Ֆրանսիայի նախագահի աշխատակազմում վարել է տարբեր պաշտոններ: Ղեկավարել է նաեւ Ֆրանսիայի ԱԳՆ Եվրոպայի բաժինը: Փորձառու է ինչպես ռազմավարական, այնպես էլ անվտանգության հարցերում: Եղել է ֆրանսիական պատվիրակության կազմում Ֆրանսիայի արտգործնախարար Էրվե դը Շարետի Հայաստան կատարած այցի ժամանակ: Մեզ հայտնի է նաեւ, որ Ադրբեջանը չի պաշտպանում Ֆրանսիայի թեկնածությունը եւ այդ դիրքում կցանկանար տեսնել ԱՄՆ-ին: Անկասկած, ստեղծված իրավիճակը դեռեւս ինչ-որ ձեւով կլուծվի: Այ-

սուհանդերձ, հետաքրքիր է, ինչպիսի՞ մոտեցումներ ունի Ֆրանսիան Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության լուծման հարցում: Արդյոք հանդես կգա՞ նոր նախաձեռնություններով հիմնախնդիրը լուծելու համար: Այս հարցերին պատասխանում է Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրան:

Տես ➧ էջ 3

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վրաստանը չընդունեց ռուսական օդանավին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հունվարի 21-ին Վրաստանի օդային սահմանների պաշտպանության ուժերը մուտքի արտոնություն չեն տվել ռուսական բանակային փոխադրական մի օդանավի, որովհետեւ օդային ծառայությունների համար Ռուսաստանը 250.000 դոլարի պարտք ունի Թբիլիսիի իշխանություններին: Ռուսական օդանավը ապրանքներ էր փոխադրում Վրաստանում հաստատված ռուս զինվորներին, որոնք շաբաթական 40 տոննա ուտելիք եւ այլ ապրանքներ են ստանում Ռուսաստանից:

Վայրագության նոր ալիք Ալժիրում

ԱԼԺԻՐ, 22 ՅՈՒՆՎԱՐ, WSJ: Կիրակի օրը ծայրահեղ իսլամականների կողմից բազմաթիվ անմեղ քաղաքացիների սպանությունից 2 օր հետո, երեքշաբթի օրը առնվազն 18 մարդ սպանվեց իրարահաջորդ ավտոպայթեցումների հետեւանքով: Իշխանությունների դեմ 5 տարուց ի վեր ծայրահեղ իսլամականների մղած արյունալի պայքարում վայրագության այս նոր ալիքը բացատրվում է նոյեմբեր ամսին անցկացված հանրաքվեով, որի արդյունքում արգելվեց իսլամական կուսակցությունների գործունեությունը:

ԱՄՆ-ը քննադատեց Կանադային

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ՅՈՒՆՎԱՐ, WSJ: Մ. Նահանգների կառավարությունը քննադատեց Կանադային վերջինիս արտգործնախարարի Կուբա կատարած այցելության առթիվ: Կանադան մեծագույն ներդնողն է Կուբայում եւ դեմ է Վաշինգտոնի՝ Կուբայի դեմ սանկցիաների խստացման որոշմանը: Ամերիկյան պետքարտուղարությունը Օտտավայի հիշյալ քայլը որակեց իբրեւ «բռնակալին մրցանակ շնորհել»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՇՐՋԱՆ

Եվրախորհրդարանը պահանջում է վերացնել Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից Հայաստանի շրջափակումը

Սկիզբը էջ 1

12-րդ կետով Եվրախորհրդարանը հիշեցնում է, որ Եվրամիությունն ունի քաղաքական եւ տնտեսական անհրաժեշտ միջոցներ շրջանի հարեւան Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի վրա ունեցած իր ազդեցությունից օգտվելու համար, որպեսզի վերջիններս էլ դրական ձեւով օգնեն Անդրկովկասում ընթացող հակամարտությունների լուծմանը։

Մի քանի կետերով Եվրախորհրդարանն ընդգծում է շրջանի ազգային փոքրամասնությունների, փախստականների վիճակի հետ կապված խնդիրների կարեւորությունը։

Բանաձեւի 16-րդ կետը նշում է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության հարցում ԵԱՀԿ-ի երկարաժամկետ գործունեության կարեւոր դերը եւ խնդրում անդամ երկրներին իրենց ունեցած ֆինանսական եւ քաղաքական բոլոր միջոցներով օժանդակել այդ գործունեությանը։ Ընդգծվում է նաեւ, որ 1994 թ.-ի մայիսից Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ գործող զինադադարը նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում գտնելու ճիշտ եւ կենսական, ԵԱՀԿ-ի սկզբունքների վրա հիմնված լուծում եւ խնդրում հակամարտության մեջ առավել շահագրգռված շրջանային տերություններին ձեռնպահ մնալ միջամտելուց։ Եվրախորհրդարանն ափսոսանք է հայտնում, որ 1996-ի դեկտեմբերի 2-3-ի Լիսաբոնի ԵԱՀԿ գագաթաժողովի ընթացքում այդ հակամարտության շուրջ տարվող բանակցություններում որեւէ առաջընթաց չի գրանցվել։ Հաջորդ կետով Եվրախորհրդարանը պահանջում է Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից Հայաստանին պարտադրված շրջափակման անհապաղ վերացում եւ բոլոր ավանդական հաղորդակցության ուղիների վերաբացում, որը հատկապես հնարավորություն կտա վերացնելու Նախիջեւանի մեկուսացումը։ Հայաստանի նախագահի մամուլի խոսնակը թե Ղարաբաղի խնդրի եւ թե շրջափակման շուրջ իր տեսակետները հայտնելով, հայտարարեց, թե Հայաստանը կողմնակից է նման դիրքորոշմանը, եւ մեկ անգամ եւս վերահաստատեց, թե Հայաստանով անցնող հաղորդակցության ուղիները բաց են բոլորի համար, այդ թվում Նախիջեւանի։

Ու թեեւ բանաձեւում նշվում է, թե Վրաստանը, Հայաստանը եւ Ադրբեջանն արդեն ստացել են Եվրոպայի խորհրդի հատուկ հրավիրյալի կարգավիճակ, բայցեւայնպես Ադրբեջանը պետք է դեռ խոշոր ջանքեր գործադրի իր քաղաքական կյանքը ժողովրդականացնելու համար, այլապես ներկա վիճակը կարող է բացասական հետեւանքներ ունենալ նրա եւ եվրոպական կազմակերպությունների հետ ունեցած հարաբերությունների վրա։ Իսկ Հայաստանի հարցում, ցանկություն է հայտնվում, որ մեծամասնությունն ու ընդդիմությունը վճռականորեն հետամուտ լինեն երկխոսության ուղուն՝ գտնելու 1996-ի սեպտեմբերի 22-ի նախագահական ընտրություններին հետեւած ճգնաժամի քաղաքական լուծումը, հնարավորություն տալու ժողովրդավարական եւ բարեփոխումների գործընթացի շարունակմանը եւ ուժեղացնելու համար երկրի ներքին միասնականությունը։ Մամուլի քարտուղարն իր հերթին ավելացրեց, թե ՀՀ իշխանությունները կարեւորում են այդ երկխոսությունը եւ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը բարձր է գնահատում վարչապետ Արմեն Սարգսյանի ձեռնարկած ակտիվ քայլերն ընդդիմության հետ երկխոսության ընդլայնման ուղղությամբ։ Բանաձեւում մեծ կարեւորություն է տրվում Անդրկովկասի հաղորդակցության ուղիների զարգացմանը, ենթակառուցվածքների վերականգնմանը, այդ թվում Սեւ ծովի դերը անդրկովկասյան երկրների հետ հարաբերությունների զարգացման գործում։ Ընդ որում, Եվրախորհրդարանը կարծում է, որ նավթի տեղափոխումը Սեւ ծովի նավահանգիստներից նեղուցներով ներկայացնում է բնապահպանական վտանգ եւ այդ պատճառով Եվրամիությունը պետք է նեցուկ կանգնի Բուրգասի (Բուլղարիա) եւ Ալեքսանդրապոլիսի (Հունաստան) միջեւ նավթամուղի կառուցմանը, որն անդրկովկասյան համագործակցության արդյունավետ օրինակ կհանդիսանար։ Եվրախորհրդարանն իր անհանգստությունն է հայտնել նաեւ գործող խորհրդային տիպի ատոմակայանների առնչությամբ, եւ ցանկություն հայտնել, որպեսզի Եվրոպական միությունը ՏԱՍԻՍ ծրագրի շրջանակներում ատոմային անվտանգության նպատակով օգնություն ցույց տա Հայաստանի Մեծամորի ատոմակայանին, եւ որ նա հայաստանյան իշխանությունների հետ համաձայնեցված, երկարաժամկետ գլոբալ էներգետիկական ռազմավարություն զարգացնի, որը թույլ կտա հատկապես այլընտրանքային էներգիայի աղբյուրներն օգտագործել։

Բանաձեւի վերջում նախատեսվում է, որ Եվրոպական միությունը Թբիլիսիից զատ, իր հատուկ հանձնաժողովի ներկայացուցչությունները կբացի նաեւ Երեւանում եւ Բաքվում։

Ս. Հ.

ԵՐԵՎԱՆ

Ազգային ակադեմիայում քննարկվեց գիտության զարգացման նոր հայեցակարգը

Այսօր կայացավ ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահության ընդլայնված նիստ, որին մասնակցում էր ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարար Արտաշես Պետրոսյանը։ Հանդիպման նպատակն էր ներկայացնել կրթության եւ գիտության նախարարության կողմից մշակված գիտության վերաբերյալ նոր հայեցակարգը։ Այն ներառում է ակադեմիական, բուհական եւ ճյուղային գիտությունների համագործակցության կազմակերպում, գիտության ֆինանսավորման, բազային եւ թեմատիկ ձեւերի համակցություն, գիտական թեմաների փորձագիտության բաց համակարգի մշակում, գիտության հարակից ճյուղերի միջեւ համագործակցության ուժեղացում, բուհ-գիտություն, բուհ-արտադրություն կապերի զարգացում եւ գիտական հիմնարկների որպես ինքնակառավարվող մարմինների սատարում եւ այլն։ Ինչպես տեղեկացանք գիտության եւ կրթության նախարարության լրատվական ծառայությունից, մոտ 3 ժամ տեւած քննարկումների ընթացքում բարձրացվեցին բազմաթիվ հարցեր, որոնք վերաբերում էին գիտության բնագավառի աշխատողների սոցիալական խնդիրներին, աշխատանքի պայմանների բարելավմանը եւ գիտական աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը։ Բոլոր այդ հարցերի պատասխանները տրվեցին նոր հայեցակարգին համապատասխան։ Նախատեսվում է հեսագա նմանատիպ հանդիպումներ, որոնց ընթացքում կմշակվի գիտության ռազմավարության առավել կոնկրետ մոտեցումներ։

ԱԻՄ-ը ձգտելու է վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրությունների անցկացմանը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ազգային ինքնորոշում միավորումը այս տարի հետամուտ է լինելու վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրությունների անցկացմանը։ Այս մասին «Նոյյան Տապան» գործակալության թղթակցին հայտնեց ՀՀ ԱԺ-ում ԱԻՄ-ի ներկայացուցիչ Ներսես Զեյնալվանդյանը։ Նրա խոսքերով, «Ազգային համաձայնություն» միավորումը նույն նպատակն է հետապնդում եւ վաղաժամկետ ընտրությունների կայացմանը հասնելու համար միավորման անդամ կուսակցությունները կգործեն միասին։ Ըստ նրա, այդ նպատակի իրագործման համար կան տարբեր ճանապարհներ։ «Ավելի քաղաքակիրթ ձեւը ժողովրդի քաղաքական ակտիվության, բարոյական ճնշման, երթերի, ցույցերի միջոցն է», ասաց Ն. Զեյնալվանդյանը։ Նա նշեց, որ հավանաբար գարնանը քաղաքական կյանքը Հայաստանում կակտիվանա։

Դրան զուգահեռ ԱԻՄ-ը կզբաղվի նաեւ ներկուսակցական խնդիրներով։ Ինչպես հայտնի է, չեղյալ է հայտարարվել կազմակերպության 18 հազար անդամների անդամակցությունը եւ սկսվել է գրանցման նոր փուլ։ Ն. Զեյնալվանդյանի խոսքերով, ԱԻՄ-ն ունի մոտ 200 հազար համակիրներ, եւ իրենց նպատակն է գեթ նրանց կեսին ներգրավել կուսակցության աշխատանքներում։

Մարդու իրավունքների պաշտպանության գրադարանը հրատարակել է իր կատալոգը

Գ-քարտության, առաջընթացի եւ մարդու իրավունքների պաշտպանության Սախարովի անվան հայկական հիմնադրամում մեկ ամսից ավելի գործում է Մարդու իրավունքների պաշտպանության գրադարան։ Օրերս հրատարակվել է գրադարանի կատալոգը, որը ծանոթացնում է գրականության բովանդակությանը մարդու իրավունքներին վերաբերող տեղեկատուներ եւ ժողովածուներ, ամսագրեր, ՀՀ օրենսդրությունը եւ այլն։ 120 անուն գրականությունը, ցավոք, հիմնականում անգլերեն է, փոքրաթիվ մասը ռուսերեն, մի քանի օրենսդրական գրքեր թարգմանվել են նաեւ հայերեն։

Ինչպես տեղեկացանք գրադարանի աշխատակից Լուսինե Շախբանդարյանից խիստ մասնագիտական շրջանակի համար նախատեսված գրականությանը կարող են ծանոթանալ միայն գրադարանի ընթերցասրահում։ Նրա ասելով, գրադարանից օգտվողների թիվն առայժմ մեծ չէ, հիմնական խոչընդոտը անգլերենի չիմացությունն է։ Գրականությունից օգտվում են իրավաբանները, հասարակական կազմակերպությունները, նաեւ անհատ քաղաքացիներ, որոնք ինչ-որ խնդրի բախվելուց հետո օրենսդրությանը ծանոթանալու անհրաժեշտություն են ունեցել։ Այդպիսիների համար Սախարով հիմնադրամում գործում է նաեւ իրավաբանական խորհրդատվական կենտրոն։ Սախարովի հիմնադրամի տնօրեն Լեւոն Ներսիսյանի ասելով, մարդու իրավունքների պաշտպանության գրադարանը իրբեւ նեղ մասնագիտական գրադարան անենահարուստն է եւ իրենց ունեցած արդիական գրականությունը կարող է համալրել մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվողների գիտելիքները։ Գրականությունը մատչելի դարձնելու համար կարեւորում են գրքերի թարգմանությունը եւ արդեն իսկ մի քանի անուն գրականություն թարգմանվել է։ Իսկ մինչ այդ, պատրաստակամ են փոքր ծավալի նյութերի թարգմանությամբ, նաեւ պատճենահանումով օգտակար լինել ընթերցողներին։

Մարդու իրավունքների պաշտպանության գրադարանը ստեղծվել է ՄԱԿ-ի միջազգային զարգացման գործակալության, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի, Ամերիկյան համալսարանի եւ այլոց նվիրաբերած գրականության հիման վրա։ Գրականության ցանկին ծանոթացնելու նպատակով կատալոգը ուղարկել են շուրջ 20 հասարակական կազմակերպությունների, կուղարկվեն նաեւ դեսպանատներին, լրատվության միջոցներին, իրավաբանություն ուսուցանող բուհերին եւ այլոց։

Ս. Պ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Լենինն անմահ է

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Լրացավ Վլադիմիր Իլյիչ Լենինի մահվան 73 տարին։ Հայաստանի Կոմկուսի կողմից Լենինի հիշատակի օրը չի նշվել։ «Մենք նշում ենք միայն մեր մեծ առաջնորդի ծննդյան օրը, եւ մահվան տարելիցի առիթով ոչ մի զանգվածային միջոցառում չենք անցկացրել», Արմենպրեսի թղթակցին ասաց Հայաստանի կոմկուսի կենտկոմի երկրորդ քարտուղար Վլադիմիր Դարբինյանը, եւ միայն «Կոմունիստ» թերթի հունվարի 17-ի համարում ներկայացրել ենք մեր ժողովրդի հանճարեղ զավակներից մեկի Ավետիք Իսահակյանի սրտի ջերմ խոսքը այդ հանճարի Մեծն Իլյիչի մահվան 32-րդ տարելիցի առիթով»։ Նշենք, որ թերթում զետեղված է նաեւ Սիլվա Կապուտիկյանի «Քո հուշարձանը» բանաստեղծությունը ձոնված Վ. Ի. Լենինին։

15 տարվա ազատազրկում

ՎԱՆԱՁՈՐ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Վանաձորի բնակիչ Աշոտ Սահակյանը, որը 1996 թ. փետրվարի 21-ին կրկնակի կրակոցով մահացու վիրավորել էր ՀՀ ԱԺ պատգամավոր, Վանաձորի «Հաց» առեւտրաարտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն Բորիս Մխիթարյանին, ՀՀ Գերագույն դատարանի կողմից դատապարտվեց 15 տարվա ազատազրկման։

Սանկտ Պետերբուրգի պատվիրակությունը հանդիպեց Վանո Սիրադեղյանի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Այսօր Երեւանի քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանն ընդունեց Սանկտ Պետերբուրգի ադմինիստրացիայի պատվիրակությանը։ Քննարկվեցին կազմակերպչական հարցեր՝ մասնավորապես ակադեմիկոս Հովսեփ Օրբելու 110-ամյակի կապակցությամբ 1997 թ. ապրիլին նախատեսվող «Մշակութային կամուրջ, Սանկտ Պետերբուրգ-Երեւան-Փարիզ» միջազգային ակցիայի իրականացման հետ։ Հավանություն տալով նախաձեռնությանը, Վ. Սիրադեղյանը հավաստիացրեց, որ քաղաքապետարանը կանի ամեն հնարավորը՝ երեւանյան միջոցառումները բարձր մակարդակով անցկացնելու համար։ Վ. Սիրադեղյանին առաջարկվեց ստանձնել միջազգային այս ակցիայի կազմկոմիտեի նախագահի պաշտոնը, որը սիրով ընդունվեց։ Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին նաեւ Սանկտ Պետերբուրգի ադմինիստրացիայի եւ Երեւանի քաղաքապետարանի միջեւ առեւտրա-տնտեսական համագործակցության հետ կապված հարցեր։

Էլեկտրաէներգիայի նոր սակագներ գիշերային աշխատանքի համար

ԵՐԵՒԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Այն հիմնարկ-ձեռնարկությունները, որոնք ցանկություն կհայտնեն աշխատել գիշերային ժամերին, մարտի 1-ից կօգտվեն էլեկտրաէներգիայի վարձերի վճարման նոր սակագներից։ Համաձայն ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունից ստացված տեղեկատվության, դրա համար անհրաժեշտ է տեղի էլեկտրաձեռնարկությանը ներկայացնել համապատասխան դիմում-գրություն։ Ըստ տեղեկատվության, հետագայում այդ դիմումների հիման վրա էկոնոմիկայի նախարարությունը կսահմանի էլեկտրաէներգիայի օգտագործման նոր սակագներ գիշերային ժամերին աշխատանքի համար։ Տեղեկատվության համաձայն, առայժմ որոշված չեն սակագների չափերը։

Ի վերջո ու՞մ ենթակայությամբ պետք է գործի «Փարոս»-ը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ներկայումս «Փարոս» համակարգի աշխատանքները տարբեր ուղղություններով կոորդինացնում են հիմնականում երեք կազմակերպություններ՝ ամերիկյան զարգացման միջազգային գործակալությունը (USAID), ՀՀ կառավարության մարդասիրական օգնության կենտրոնական հանձնաժողովը եւ Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի Հայ օգնության ֆոնդը։ Որքան էլ տարօրինակ է, ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարությունը, իբրեւ պատասխանատու կողմ, այս ցանկում չկա։ Սակայն, ըստ հաշվարկված է նախարարության բյուջեում։ Այս կառույցը, հաշվետու լինելով միայն կառավարությանը, այնուհանդերձ ֆինանսավորվում է սոցպատնախարարությունից։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Ձեռագրերը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Միշել Լեգրա. «Ֆրանսիան անկախ ձեւով կվերաբերվի Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրին»

Սկիզբը էջ 1

- Ֆրանսիան բավականին գործուն դեր է գրավում ԼՂ-ի հիմնախնդրի կարգավորման մեջ: Միանգամից ասեմ՝ Ֆրանսիան նոր լուծումներ չունի: Ֆրանսիայի արտգործնախարար Էրվե դը Շարեթի՝ 1996 թ. հոկտեմբերին Հայաստան կատարած այցի ժամանակ ներկայացված մոտեցումները մինչեւ այժմ ուժի մեջ են: Մեր կարծիքով, հիմնախնդիրը հարկավոր է լուծել ԵԱՀԿ շրջանակներում: Ընդ որում՝ պետք է ստեղծել այնպիսի պայմաններ, որ հայերը կարողանան մնալ եւ ապրել իրենց նախնյաց երկրում՝ ունենալով անվտանգության բոլոր երաշխիքները: Քանի որ որոշումը լինելու է վերջնական եւ անբեկանելի, Ֆրանսիան մտադիր չէ այն փաթաթել որեւէ մեկի վզին: Անհրաժեշտ է, որ հակամարտության երկու կողմերը լուծում գտնելու համար ընդհանուր լեզու գտնեն: Այս հակամարտության մեջ Ֆրանսիայի դերը բանակցային գործընթացը թեթեւացնելն է: Մեր երկիրը որեւէ նեղ եսասիրական նպատակներ չի հետապնդում: Ֆրանսիան լավ հարաբերություններ ունի Հայաստանի, ֆրանսահայ սփյուռքի հետ, սակայն դա չի նշանակում, որ պետք է թշնամանա Ադրբեջանին: Ֆրանսիան կարող է լավ հարաբերություններ ունենալ նաեւ այդ անդրկովկասյան հանրապետության հետ: Կարեւոր է, որ ԼՂ հիմնախնդրի լուծման ժամանակ Ֆրանսիան կարողանա հաշվի առնել եվրոպական մոտեցումը: Այս առումով Ֆրանսիան այստեղ Եվրոպայի ներկայացուցիչն է, որը լուծում է եվրոպական խնդիրներ: Բնական է, որ ԵԱՀԿ-ն է ուզում լուծել այդ հիմնախնդիրը, քանի որ հակամարտությունը գտնվում է Եվրոպայի սահմաններում: Ամենակարեւորն այն է, որ լուծումը չի կարող պարտադրվել դրսից: Այն վերջնական կդառնա միայն երկու կողմերի համաձայնության դեպքում: Ընդսմին՝ հիմնախնդրի քաղաքական լուծումը գտնելուն զուգընթաց, անհրաժեշտ է ամբողջ Կովկասում զարգացնել տնտեսական համագործակցությունը՝ ծավալելով այդ շրջանակները մինչեւ Թուրքիայի արեւմուտքը եւ Իրանի հյուսիսը: Ես գտնում եմ, որ խաղաղության բանալին պետք է որոնել տնտեսական բարգավաճման մեջ: Ֆրանսիան անկախ մոտեցում կունենա ԼՂ հիմնախնդրի լուծմանը՝ հաշվի առնելով Եվրոպայի պահանջները:

- **Վերջերս Ֆրանսիա կատարած այցի ժամանակ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հայտարարեց, որ իր երկիրը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահի պաշտոնում կցանկանար տեսնել ԱՄՆ-ին, այլ ոչ թե Ֆրանսիային: Արդյոք դա չի՞ արգելակի բանակցային գործընթացը:**

- Այդ պաշտոնում Ֆրանսիան նշանակվել է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Ֆլավիո Կոտտիի ցանկությամբ: Մենք պարզապես ցավում ենք, որ Ադրբեջանն այս հարցի վերաբերյալ այդքան ուշ ներկայացրեց իր կարծիքը: Կարծում եմ, այդ փոքր ճգնաժամը հարկավոր է լուծել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում: Ի տարբերություն Ադրբեջանի, Հայաստանը վաղուց է ներկայացրել իր դիրքորոշումն այդ խնդրի վերաբերյալ, եւ փաստորեն Ադրբեջանն է ստեղծում այդ խնդիրը: Կան միջոցներ խնդիրը լուծելու համար, եւ հույս ունեմ, որ այս հարցը կկարգավորվի:

- **Ալիեւի Փարիզ կատարած այցի ժամանակ նավթային պայմանագիր կնքվեց ֆրանսիական «Էլֆ» եւ «Տոտալ» ֆիրմաների հետ: Ձեր կարծիքով, արդյոք Ֆրանսիայի շահերը Բաքվում չե՞ն ազդի ԼՂ հիմնախնդրի անկողմնակալ լուծման վրա:**

- Մենք միակ երկիրը չենք, որ նման պայմանագիր է ստորագրել Բաքվի հետ: Պայմանագիր կնքելու փաստը չի նշանակում, որ այն կարող է ներգործել Ֆրանսիայի վրա ԼՂ հիմնախնդրի լուծման ժամանակ: Բիզնեսը բիզնես է միայն: Անգամ եթե քաղաքական եւ տնտեսական շահերն իրար մոտենում են, ապա չի նշանակում, որ էկոնոմիկան ղեկավարում է քաղաքականությանը: Ֆրանսիան բարձր է գնահատում իր դիվանագիտական եւ քաղաքական դերը: Մենք ունենք նաեւ տնտեսական շահեր, սակայն մեկը մյուսին չի խանգարում: Ես չեմ կարծում, որ նավթը կարող է դեր խաղալ այս հիմնախնդրի լուծման մեջ: Լուծումն անհրաժեշտ է գտնել բանակցությունների ընթացքում, որոնք պետք է զուսպ եւ արդյունավետ բնույթ կրեն: Ես գտնում եմ, որ Ֆրանսիան բարեկամական հարաբերություններ է պահպանում բոլոր երկրների հետ: Անգամ եթե հայերն ինչ-որ չափով մեր ընտանիքի անդամ են, ապա դա չի խանգարում մյուս հարաբերություններին:

- **Ադրբեջանի նախագահն իր ելույթներում բազմիցս նշել է, որ ԼՂ հիմնախնդիրը պետք է լուծել տարածքային ամբողջականության եւ սահմանների անխախտելիության հիմքի վրա: Միաժամանակ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը գտնում է, որ այդ հիմնախնդիրը հարկավոր է լուծել միայն հետեւելով ազգերի ինքնորոշման սկզբունքին: Ո՞ր սկզբունքն է նախընտրում Ֆրանսիան:**

- Ֆրանսիան գտնում է, որ այդ երկու մոտեցումների առկայության դեպքում հարկավոր է արագ սկսել երկխոսությունը: Եվ որքան արագ սկսվի այդ երկխոսությունը ամենաբարձր մակարդակում, այնքան հեշտ կլինի գտնել լուծումը: Պետք է անպայմանորեն բանակցություններ վարել: Հարցի լուծման այլընտրանքային մեթոդը կարող է վնասաբեր լինել հակամարտության կողմերի համար: Հիմնախնդրի լուծման մեկ այլ միջոց արդեն փորձարկվել է, սակայն կողմերին որեւէ բան չի տվել: Իհարկե, լավ կլինի բանակցությունների ժամանակ խոշոր սկզբունքներից առաջ քննարկել կոնկրետ հարցեր, այլ ոչ թե ընդհակառակը:

- **Երբ է բանակցական գործընթացը վերսկսվելու ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում:**

- Նախքան այդ հարցին պատասխանելը, կարծում եմ, նախ պետք է լուծել համանախագահի նշանակման առնչված խնդիրը: Ճիշտ է՝ ֆրանսիացիների համար այդ հարցը լուծված է, սակայն, հաշվի առնելով այն, որ կողմերից մեկը հանդես է եկել Ֆրանսիայի թեկնածության դեմ, հարկավոր է որեւէ լուծում գտնել:

- **Ինչպես են այժմ զարգանում հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները:**

- Երկու երկրների միջեւ համագործակցությունը շարունակվում է այն ուղիով, որը նախորոշվել է մի քանի տարի առաջ: Հարաբերությունները զարգանում են ինչպես տնտեսության, այնպես էլ մշակույթի ոլորտում: Այսօր Ֆրանսիան ձգտում է ավելի խորացնել տնտեսական գործակցությունը: Հայաստանում դիտվում է որոշ տնտեսական աճ, որը պետք է զարգացնել: Ես մեծ հույսեր եմ կապում փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների համագործակցման հետ, որը կիրականացնի Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի տնտեսական կապերը: Նման համագործակցության առավելությունն այն է, որ փոքր եւ միջին ձեռնարկությունները աշխատանք կստեղծեն ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Ֆրանսիայի ազգաբնակչության համար: Իսկ, ընդհանուր առմամբ, հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները շատ լավ են զարգանում: Հարկավոր է միայն տնտեսական ոլորտում զարգացնել կապերը: Հայաստանի հետ Ֆրանսիան չունի որեւէ դժվարություն կամ տարաձայնություն: Մեր հարաբերությունները Հայաստանի հետ կարելի է համարել բարեկամական, որոնք ունեն զարգացման միտում:

- **Բաղրատյանի կառավարության օրոք Ֆրանսիայի հետ բանակցություններ են վարվել Հայաստանի տարածքում նոր ատոմակայան կառուցելու մասին: Արդյո՞ք այս հարցը հրատապ է մնում հայ-ֆրանսիական հանդիպումների ժամանակ:**

- Ես չեմ գտնում, որ վարչապետի փոխելը որեւէ ձեւով անդրադարձել է այս հարցի քննարկմանը: Հայաստանը միշտ պատրաստ է ձեռնամուխ լինելու նոր ԱԷԿ-ի կառուցմանը՝ վատ վիճակում գտնվող հին կայանը փոխարինելու համար, իսկ Ֆրանսիան միշտ պատրաստ է օգնելու Հայաստանին այդ ծրագիրն իրականացնելու գործում: Սակայն, այստեղ ամեն ինչ հանգում է ֆինանսներին: ԱԷԿ-ները շատ թանկ արժեն: Ոչ Հայաստանը, ոչ Ֆրանսիան ի վիճակի չեն ինքնուրույն լուծել այս հարցը: Անհրաժեշտ է գտնել միջազգային ֆինանսավորման աղբյուրներ: Ինձ հայտնի է, որ ժամանակին ՀԲ-ի, ՄԱԶ-ի եւ ՎԶԵԲ-ի ներկայացուցիչների հետ այս հարցը քննարկել է նաեւ ՀՀ վարչապետը: Դա շատ կարեւոր հարց է: Մենք միշտ մեծ կարեւորություն ենք տվել դրան: Մենք գիտենք, որ Հայաստանի համար մեծ խնդիր է փոքր ծախսերով մշակման էներգիա ձեռք բերելը եւ ուրիշներից այդ խնդրով կախված չլինելը: Այդ հիմնահարցի լուծումը Հայաստանի զարգացման բանալիներից մեկն է:

- **Ե՞րբ է սկսվելու ՀՀ էկոնոմիկայի մեջ ֆրանսիական ներդրումների իրականացումը:**

- Արդեն ֆինանսավորման մի քանի նախագիծ կա, սակայն դրանք դեռեւս քննարկման ընթացքում են եւ վերջնական տեսք չեն ստացել: Առայժմ չեմ ուզում խոսել դրանց մասին: Բայց հույս եմ, որ ընթացիկ տարում կարվեն առաջին քայլերը, քանզի մենք շատ ջանքեր ենք գործադրել այս ուղղությամբ:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,
«Ինտերֆաքս» թղթակից

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Սերտիֆիկացիայի վարչությունում չեն հետեւում մամուլին

Հունվարի 18-ին, հանրապետության մի շարք օրաթերթերում հրապարակվեց «Փաստ» գործակալության տարածած լուրը «Քինդերսյուրպրիզ» շոկոլադե ձվերի մասին: Վկայակոչելով «Իզվեստիա» մոսկովյան օրաթերթը, «Փաստը» տեղեկացնում էր, որ ստուգումների համաձայն «Քինդերսյուրպրիզ»-ում գրանցվել է բարձր ռադիոակտիվություն, որն իրարանցում է առաջացրել: Գործակալության առաջադրած՝ «Հայաստանում համապատասխան ստուգում անցե՞լ է համանուն շոկոլադը» հարցը կարծես միտում ունի ռետորական մնալու, որովհետեւ մեր դիմումը ՀՀ ստանդարտացման, չափագրման եւ սերտիֆիկացման վարչություն միայն տարակուսանք առաջացրեց: Մեզ հայտնեցին, որ ստուգումներն անցկացվում են մշակած ծրագրի համաձայն կամ բողոքներին ի արձագանք: Որ մամուլի հրապարակումները չեն դասվում հիշյալ բողոքների շարքին, ակնհայտ դարձավ, քանի որ ոչ ոք տեղեկություն չուներ.

Մեզ հայտնեցին, որ հանրապետություն ներմուծվող սննդամթերքի զգալի մասը սերտիֆիկացվում է: Թերեւս դրանով էլ վարչությունը հիմնական գործն արված է համարում: Գաղտնիք չէ սակայն, որ այդ ասպարեզում էլ չեն խուսափում զեղծարարությունից: Այնպես որ վերահսկողության անհրաժեշտությունը երբեք ավելորդ չէ: Քանի որ գոյություն ունեցող միակ հասարակական կազմակերպությունը՝ սպառողների միությունը, լիարժեք չի կատարում իր խնդիրները, ապա հասարակական կարծիքի արտահայտման բացառիկ ամբիոններից է մնում մամուլը: Այդ հաստատեցին նաեւ «Ազգի» խմբագրության երեկվա այցելուները, որոնց վրդովեցրել էր նախորդ օրվա համարում «Նարինե» մանկական կերի մասին հրապարակումը: Սա ապացուցում է, որ արտադրողներից ոմանց վրա մամուլն այնուամենայնիվ ներգործում է, մինչդեռ վերահսկող ատյաններն անտեսում են մամուլը:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թերթելով Ռուսաստանի նախագահի հրամանագրերը

Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի հրամանագրով մի խումբ դիվանագետների շնորհված է արտակարգ ու լիազոր դեսպանորդի դիվանագիտական կարգ: Մասնավորապես, 1-ին դասի արտակարգ ու լիազոր դեսպանորդի կարգ է ստացել ՌԴ արտգործնախարարության դեպարտամենտի՝ նախարարի քարտուղարության տնօրեն Ռոբերտ Մարգարյանը, 2-րդ դասի արտակարգ ու լիազոր դեսպանորդի կարգ՝ ՌԴ ԱԳՆ օժանդակ ռեսուրսների վարչության պետ Ալեքսանդր Կապարովը: Մեկ այլ հրամանագրով Լեոնիդ Քերեսթեջիյանցն ազատված է Խորվաթիայում ՌԴ արտակարգ ու լիազորի դեսպանի պարտականություններից: Տ. Լ.

«Միդլենդ-Արմենիա» բանկը կղեկավարի Ջերեմի Հանթը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Միդլենդ-Արմենիա» բանկի հիմնադիր գլխավոր գործադիր տնօրեն Դեյվիդ Բադդը Հայաստանից մեկնում է «Հոնկոնգ-Շանհայ» բանկային կորպորացիայում ղեկավար այլ պաշտոնի անցնելու կապակցությամբ: «Միդլենդ-Արմենիա» բանկի ղեկը կստանձնի Լոնդոնից ժամանած Ջերենի Հանթը, որը նախկինում եւս աշխատել է վերոհիշյալ կորպորացիայի համակարգում:

Ստորերկրյա ցնցում Սպիտակում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 22-ին, ժամը 2.15-ին սեյսմիկ կայանները գրանցել են ստորերկրյա ցնցում, որի էպիկենտրոնը եղել է Սպիտակից 30 կմ դեպի հյուսիս-արեւմուտք: Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությունից Արմենպրեսին հայտնել են, որ ստորերկրյա ցնցման ուժգնությունը էպիկենտրոնում կազմել է 4-4,5 բալ: Տուժածներ եւ ավերածություններ չկան:

«Իջիփթ թուդեյ» ամսագրի սպառիչ պատասխանը թուրք բողոքարկողին

Կահիրեի (Եգիպտոս) «Արեւ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ տեղի անգլիագիր «Իջիփթ թուդեյ» ամսագրի օգոստոս ամսվա համարում, «Հայաստանի ձայն» եւ «Փոքր Հայաստան» վերնագրերով երկու հոդված է տպագրվել եգիպտահայության վերաբերյալ: Երկու գրությունների հեղինակը խմբագրական կազմի անդամ, գրող Մանալ էլ Ջեսրին է: Գրություններն ըստ երեւույթին վրդովեցրել են Մուստաֆա Օզքան անունով մի թուրքի, որն արձագանքելով նյութերին՝ խմբագրությանն ուղղված իր նամակում բողոքել է, որ դրանցում թուրք ժողովուրդը ներկայացված է որպես «մոլեռանդ, փոքրամասնությունների հանդեպ խտրական եւ նույնիսկ ջարդարար»: «Ինչպե՞ս եք համարձակվում մեղադրել թուրքերին, առանց անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ կատարելու եւ պատմական փաստեր նշելու», գրել է նա իր նամակում:

Ամսագրի խմբագիրն անվրդով պատասխանել է. «Ցավում ենք, որ վիրավորված եք մեր գրություններից, մեր նպատակն է եղել պատմել եգիպտոսի ներկա հայկական գաղութի մասին, եւ ոչ թե փորփրել պատմական դեպքերը: Սակայն, որպեսզի կարողանայինք այդ համայնքի ամբողջական պատկերը տալ, ստիպված էինք քննել, թե այդ տարագրյալ ժողովուրդն ինչո՞ւ եւ որտեղի՞ց է գաղթել եգիպտոս: Պատմական իրականություն է, որ հայերը մի քանի անգամ ջարդի են ենթարկվել օսմանյան իշխանության շրջանում: Հոդվածները գրելուց առաջ կատարած խորը ուսումնասիրությունների ընթացքում Ջեսրին բազմիցս խորհրդակցել է պատասխանատու պատմագետների հետ, դիմել է վավերագրական հոդվածների, ինչպես օրինակ «Համաշխարհային ատլասվավերագրություն» (Լոնդոն, Դորլինգ Քինդըրսլի Լիմիթըդ, 1994) գրքի ժամանակագրական ցանկին (էջ 75), որտեղ գրված է. «1877-1878: Հայկական ջարդեր ռուս-թուրքական պատերազմի ժամանակ: 1915: Օսմանյան ուժերի կողմից 1.700.000 թրքահայեր աքսորվեցին անապատները, որտեղ նրանց մեծ մասը մահացավ»:

Առավել մանրամասն ծանոթությունների համար, խնդրում ենք Ձեզ դիմել հետեւյալ գրքերին. «Armenia. The Survival of a Nation» by Christopher Walker (London, Croom Helm, 1980),

«The Seaughterhouse Province-An American Diplomat's Report on the Armenian Genocide, 1915-1917» by Leslie A. Davis (New York, Aristide D. Caratras, 1990),

«The Armenian Genocide» by Richard D. Keoyan (1980)»:

Իրոք, սպառիչ մի պատասխան բողոքարկողին: Հ. Ծ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հունվարի 25-ին, ժամը 12-ին ՀՀ Սահմանադրական դատարանում տեղի կունենա սեմինար հետեւյալ թեմաներով.

1. Իշխանության տարանջատումը եւ սահմանադրական վերահսկողությունը (զեկ. ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահի տեղակալ Վահե Ստեփանյան).
2. Սահմանադրությունը որպես մշակութային երեւույթ (զեկ. ՀՀ Սահմանադրական դատարանի անդամ Վալերի Պողոսյան):

Սեմինարին մասնակցելու համար մուտքն ազատ է:

ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@

Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների մասին»

ԳԼՈՒԽ I

Ընդհանուր դրույթներ

Հոդված 1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների ազատությունը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում զանգվածային տեղեկատվության միջոցներն ազատ են եւ անկախ են պետական իշխանության ու կառավարման մարմիններից:

2. Տեղեկությունների որոնումը, ստացումը, թողարկումն ու տարածումը Հայաստանի Հանրապետությունում եւ նրա սահմաններից դուրս, ենթակա չեն սահմանափակումների:

3. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների բնագավառին առնչվող գործունեությամբ զբաղվելու որեւէ հատուկ արտոնագրում չի պահանջվում:

4. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիների համար երաշխավորվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցների բոլոր տեղեկություններն ու նյութերը ստանալու ազատ հնարավորություն:

5. Հայաստանի Հանրապետությունում զանգվածային տեղեկատվության միջոցների հրատարակության եւ դրանց տարածման ցանկացած մենաշնորհն արգելվում է:

6. Գրաքննությունը, ինչպես նաեւ տեղեկությունների, նյութերի, նրանց առանձին հատվածների տարածումը խոչընդոտելն արգելվում է:

7. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցները ենթարկվում են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օրենքներին: Զանգվածային տեղեկատվության միջոցներին առնչվող վեճերը քննելիս ծագած ցանկացած հակասություն կամ կասկած լուծվում է հօգուտ խոսքի ազատության:

Հոդված 2. Տեղեկություններ ստանալու իրավունքը

1. Պետական մարմինները, կազմակերպությունները եւ նրանց պաշտոնատար անձինք պարտավոր են տեղեկություններ տալ զանգվածային տեղեկատվության միջոցների ներկայացուցիչներին, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

2. Զանգվածային տեղեկատվության ցանկացած միջոց իրավունք ունի պահանջելու, որ պետական մարմինների պաշտոնական հաղորդագրություններն իրեն տրամադրվեն ոչ ուշ, քան մյուսներին: Տեղեկություններ տալը խոչընդոտող ցուցումներն ու հրահանգներն արգելվում են:

3. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցներով պետական կամ այլ օրենքով սահմանված հատուկ գաղտնիք պարունակող տեղեկության հրապարակման պատասխանատվությունը կրում է այդ գաղտնիքին իրազեկ եւ դրա պահպանության համար պատասխանատու անձը:

Հոդված 3. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցները

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցներ են համարվում պարբերական տպագիր հրատարակությունները, ռադիո-հեռուստա-տեսածրագրերը, զանգվածային տեղեկատվության պարբերական տարածման այլ ձեւերը, որոնց ստացողների շրջանակը սահմանափակված չէ:

2. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցներ են համարվում նաեւ այն ձեռնարկությունները (լրատվական գործակալություններ, լուսանկարչական գործակալություններ, կինոխրոնիկայի ստուդիաներ եւ այլն), որոնք կանոնավոր կերպով տեղեկություններ են թողարկում սույն հոդվածի 1. կետում նշված զանգվածային տեղեկատվության միջոցներով տարածելու համար:

3. Պարբերական տպագիր հրատարակություններ են համարվում մշտական անվանում ու հերթական համար ունեցող, առնվազն տարեկան մեկ անգամ լույս տեսնող թերթերը, հանդեսները, ալմանախները, տեղեկագրերը եւ այլ հրատարակությունները:

Հոդված 4. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գործունեության սահմանափակումը

1. Արգելվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցներն օգտագործել քրեորեն պատժելի գործողություններ իրականացնելու, իշխանությունը զավթելու, սահմանադրական կարգը բռնի փոխելու կոչերի, ազգային, ռասայական, սոցիալական, կրոնական անհանդուրժողականություն կամ թշնամանք հրահրելու, պատերազմ, բռնություն, դաժանություն, պոռնոգրաֆիա քարոզելու համար:

ԳԼՈՒԽ II

Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գործունեության կազմակերպումը

Հոդված 5. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների հիմնադրումը

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի հիմնադիր կարող են լինել քաղաքացին, քաղաքացիների միավորումը, ձեռնարկությունը, հաստատությունը, կազմակերպությունը, հասարակական կազմակերպությունը, քաղաքական կուսակցությունը:

2. Պետական մարմինն իրավունք չունի հիմնադրելու զանգվածային տեղեկատվության որեւէ միջոց, բացի օրենսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանության մարմինների կողմից բացառապես իրենց պաշտոնական հաղորդագրությունների, նյութերի, նորմատիվ եւ այլ փաստաթղթերի հրապարակման համար նախատեսված միջոցներից:

3. Պետական մարմինները կարող են ձեռք բերել զանգվածային տեղեկատվության միջոցների հիմնադիր բաժնետիրական ընկերությունների բաժնետոմսեր: Ընդ որում, պետության բաժնեմասը չի կարող գերազանցել տվյալ բաժնետիրական ընկերության կանոնադիր ֆոնդի 30 տոկոսը:

Հոդված 6. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գրանցումը

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցը համարվում է գրանցված եւ կարող է սկսել իր գործունեությունը, եթե հիմնադիրը մուծել է գրանցման վճարը եւ գրանցման մասին դիմում ներկայացնելուց 30 օր հետո գրանցող մարմնից որեւէ առարկություն չի ստացել:

2. Գրանցման վճարը հավասար է հանրապետությունում տվյալ պահին սահմանված նվազագույն աշխատավարձի տասնապատիկին:

3. Հիմնադիրը գրանցման մասին դիմումը ներկայացնում է կառավարության լիազորած մարմնին:

Դիմումի մեջ պետք է նշվեն.

ա) զանգվածային տեղեկատվության միջոցի տեսակը եւ անվանումը,

բ) տեղեկություններ հիմնադրի եւ հրատարակչի մասին (եթե դիմողը ֆիզիկական անձ է՝ անձնագրային տվյալներ եւ անհատ ձեռներեցի գրանցման վկայականի պատճենը, եթե դիմողը իրավաբանական անձ է՝ կանոնադրության պատճենը եւ ձեռնարկատիրական եւ կամ այլ գործունեության գրանցման վկայականի պատճենը),

գ) խմբագրության հասցեն,

դ) մոտավոր թեմատիկան եւ (կամ) մասնագիտացումը,

ե) լեզուն (լեզուները):

Գրանցման համար հիմնադրին այլ պահանջներ ներկայացնելը կամ նրանից այլ փաստաթղթեր պահանջելն արգելվում է:

4. Գրանցման համար անհրաժեշտ, սույն հոդվածի 3. կետում թվարկված տեղեկությունների փոփոխության դեպքում հիմնադիրը պարտավոր է այդ մասին տեղեկացնել գրանցող մարմնին, զանգվածային տեղեկատվության միջոցի հերթական համարի (ծրագրի) թողարկումից ոչ ուշ, քան մեկ շաբաթ առաջ:

5. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գրանցումը կարող է մերժվել միայն հետեւյալ դեպքերում.

ա) եթե դիմում ներկայացրել են այն քաղաքացիները, ձեռնարկությունները, հիմնարկությունները, կազմակերպությունները, որոնց համապատասխան իրավունքները սահմանափակված են դատարանի վճռով,

բ) եթե դիմումում նշված չեն անհրաժեշտ տեղեկությունները կամ գրանցող մարմինը հայտնաբերել է, որ դրանք չեն համապատասխանում իրականությանը,

գ) եթե գրանցող մարմինն ավելի վաղ գրանցել է նույն անվանմամբ եւ տարածման նույն ձեւով զանգվածային տեղեկատվության միջոց:

6. Հիմնադիրն իրավունք է վերապահվում զանգվածային տեղեկատվության միջոցի թողարկումն սկսել դիմումը ներկայացնելու օրվանից հետո մեկ տարվա ընթացքում: Եթե նշված ժամկետը լրանալու պահին զանգվածային տեղեկատվության միջոցի թողարկումը չի սկսվել, ապա դիմումը համարվում է ուժը կորցրած:

7. Ձեռնարկությունները, հիմնարկությունները, կազմակերպությունները, ուսումնական հաստատությունները իրավունք ունեն առանց գրանցման թողարկելու իրենց գործունեության համար անհրաժեշտ հաղորդումներ, նյութեր, ուսումնական ձեռնարկներ, որոնք նախատեսված են ներքին սահմանափակ տարածման համար: Դրանց գործունեությունը չի կարգավորվում սույն օրենքով:

Հոդված 7. Հիմնադիրը

1. Հիմնադիրը հաստատում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցի խմբագրության կանոնադրությունը եւ (կամ) խմբագրության հետ կնքում է պայմանագիր:

2. Հիմնադիրն իրավունք չունի միջամտելու զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությանը, բացառությամբ սույն օրենքով, խմբագրության կանոնադրությամբ, հիմնադրի ու խմբագրության միջեւ կնքված պայմանագրով նախատեսված դեպքերի:

3. Հիմնադիրը կարող է հանդես գալ միաժամանակ իբրեւ հրատարակիչ, խմբագրություն, տարածող, խմբագրության ունեցվածքի սեփականատեր:

Հոդված 8. Հրատարակիչը

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի հրատարակիչն իրականացնում է հիմնադրի ծրագիրը: Հրատարակիչ է համարվում այն հրատարակչությունը, այլ հիմնարկությունը, ձեռնարկությունը, ձեռներեցը, որն իրականացնում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցի թողարկման նյութատեխնիկական ապահովումը:

2. Հիմնադրի եւ հրատարակչի հարաբերությունները կարգավորվում են նրանց միջեւ կնքված պայմանագրով:

Հոդված 9. Խմբագրությունը

1. Խմբագրությունը գործում է մասնագիտական ինքնուրույնության հիման վրա:

2. Խմբագրությունը կարող է լինել ինչպես իրավաբանական, այնպես էլ ոչ իրավաբանական անձ, կազմակերպվել օրենքով թույլատրված ցանկացած ձեւով:

3. Եթե խմբագրությունն իրավաբանական անձ չէ եւ չի ստեղծվում իբրեւ ձեռնարկություն, ապա նրա գործունեությունն օրենսդրորեն կարգավորվում է հիմնադրի կարգավիճակին համապատասխան:

4. Խմբագրությունը ղեկավարում է խմբագիրը կամ այլ ղեկավար, որն իր լիազորություններն իրականացնում է սույն օրենքի, խմբագրության կանոնադրության, հիմնադրի ու խմբագրության միջեւ կնքված պայմանագրի հիման վրա:

5. Ղեկավարը խմբագրությունը ներկայացնում է հիմնադրի, հրատարակչի, տարածողի, քաղաքացիների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների, պետական մարմինների հետ հարաբերություններում, ինչպես նաեւ՝ դատարանում: Նա պատասխանատվություն է կրում սույն օրենքով եւ ՀՀ օրենսդրությամբ զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությանը ներկայացվող պահանջների կատարման համար:

ԳԼՈՒԽ III

Լրագրողի իրավունքներն ու պատասխանատվությունները

Հոդված 10. Լրագրողը

1. Լրագրողն այն անձն է, որն զբաղվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցի խմբագրության համար տեղեկություններ ու նյութեր հավաքելով, նախապատրաստելով, ստեղծելով, խմբագրելով, խմբագրության հետ կապված է աշխատանքային եւ այլ պայմանագրերով կամ նման գործունեություն է իրականացնում խմբագրության լիազորությամբ:

2. Լրագրողն իրավունք ունի նաեւ մասնագիտական գործունեությամբ զբաղվելու ինքնուրույն՝ չներկայացնելով զանգվածային տեղեկատվության որեւէ միջոց: Նա իրավունք ունի գրանցող մարմնից ստանալով «ազատ լրագրողի» վկայական: Վկայականը տրվում է զանգվածային տեղեկատվության առնվազն երեք միջոցի ղեկավարի երաշխավորությամբ:

Հոդված 11. Լրագրողի իրավունքները

1. Լրագրողն իրավունք ունի.

- որոնել, պահանջել, ստանալ, հավաքել եւ տարածել տեղեկություններ, ստանալ պաշտոնական փաստաթղթերին ու նյութերին ծանոթանալու հնարավորություն, այցելել տարերային եւ այլ աղետների, վթարների, զանգվածային անկարգությունների, հանցագործությունների, հատուկ պահպանության վայրեր, ներկա լինել հանրահավաքների, ցույցերի, երթերի, դատավարությունների,
- ստուգել իրեն տրված տեղեկությունների հավաստիությունը, շարադրել իր դատողությունները, մեկնաբանությունները ու գնահատականները, իր պատրաստած տեղեկություններն ու նյութերը տարածել իր ստորագրությամբ, կեղծանունով կամ առանց ստորագրության:

Հոդված 12. Լրագրողի պարտականությունները

1. Լրագրողը պարտավոր է.

- ստուգել իրեն տրված տեղեկությունների հավաստիությունը,
- բավարարել տեղեկություններ տված անձանց խնդրանքը՝ աղբյուրը նշելու, ինչպես նաեւ մեջբերվող խոսքերը հեղինակազորելու մասին,
- պահպանել տեղեկության եւ նրա աղբյուրի գաղտնիությունը՝ վերջինիս պահանջով,
- քաղաքացու անձնական կյանքի մասին տեղեկությունները զանգվածային տեղեկատվության միջոցով տարածելուց առաջ ստանալ այդ քաղաքացու համաձայնությունը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տեղեկությունները շոշափում են հասարակության շահերը կամ վերաբերում են հանրաճանաչ անձանց,
- քաղաքացիներից եւ պաշտոնատար անձանցից տեղեկություններ ստանալիս նրանց տեղյակ պահել ձայնագրության, տեսագրության, կինո եւ լուսանկարահանման մասին:

2. Պետությունը երաշխավորում է լրագրողի՝ իբրեւ իր հասարակական պարտքը կատարող անձի պատվի, արժանապատվության, առողջության ու կյանքի պաշտպանությունը՝ մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու ժամանակ:

Հոդված 13. Լրագրողների հավատարմագրումը

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցն իրավունք ունի դիմելու պետական մարմնին, կազմակերպությանը, հիմնարկությանը, հասարակական մարմնին՝ իր լրագրողներին նրանց մոտ հավատարմագրելու համար:

2. Ազատ լրագրողի վկայականը նույնպես հավատարմագրվելու իրավունք է տալիս:

3. Պետական մարմիններում հավատարմագրման որեւէ սահմանափակում չի թույլատրվում:

4. Լրագրողներին հավատարմագրած հիմնարկները, կազմակերպությունները պարտավոր են նրանց նախապես տեղյակ պահել մամուլի ասուլիսների, ճեպազրույցների եւ այլ միջոցառումների մասին, ապահովել սղագրություններով, արձանագրություններով եւ այլ փաստաթղթերով, ստեղծել հավատարմագրված լրագրողների համար աշխատանքի բարենպաստ պայմաններ:

Հոդված 14. Արտասահմանյան թղթակիցները

1. Հայաստանի Հանրապետությունում զանգվածային տեղեկատվության արտասահմանյան միջոցների ներկայացուցչությունները ստեղծվում են արտաքին գործերի նախարարության թույլտվությամբ:

2. Արտասահմանյան թղթակիցների հավատարմագրումն իրականացնում է ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը:

3. Հայաստանի Հանրապետությունում չհավատարմագրված արտասահմանյան թղթակիցներն ունեն իրավունքներ եւ կրում են պատասխանատվություններ իբրեւ արտասահմանյան իրավաբանական անձի ներկայացուցիչներ:

4. Հայաստանի Հանրապետությունում հավատարմագրված արտասահմանյան թղթակիցները, անկախ քաղաքացիությունից, ունեն լրագրողի՝ սույն օրենքով նախատեսված մասնագիտական կարգավիճակը:

5. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից կարող են մտցվել պատասխան սահմանափակումներ այն երկրի զանգվածային տեղեկատվության միջոցների թղթակիցների նկատմամբ, որոնցում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված զանգվածային տեղեկատվության միջոցների լրագրողների մասնագիտական գործունեության հատուկ սահմանափակումներ կան:

ԳԼՈՒԽ IV

Զանգվածային տեղեկատվության տարածումը

Հոդված 15. Լույս ընծայումը եւ ելից տվյալները

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի արտադրանքի տարածումը կարելի է միայն այն դեպքում, երբ խմբագրության ղեկավարը թույլատրել է դրա թողարկումը:

2. Պարբերական տպագիր հրատարակության յուրաքանչյուր թողարկում պետք է պարունակի հետեւյալ տեղեկությունները.

ա) հրատարակության անվանումը,

բ) հիմնադիրը, հրատարակիչը,

գ) ղեկավարի անունն ու ազգանունը,

դ) թողարկման հերթական համարն ու լույս ընծայման ամսաթիվը,

ե) գինը կամ «անվճար» նշումը,

զ) խմբագրության, տպարանի հասցեները:

Հոդված 16. Պարտադիր օրինակներ

1. Խմբագրությունը պարբերական տպագիր հրատարակության պարտադիր օրինակներ է տրամադրում հիմնադրին, զանգվածային տեղեկատվության տվյալ միջոցը գրանցած մարմնին, ազգային գրադարանին, գրապալատին, պետական արխիվին:

Հոդված 17. Պարտադիր հրապարակումներ

1. Խմբագրությունը պարտավոր է անվճար եւ նշված ժամկետում հրապարակել.

- դատարանի՝ օրինականորեն ուժի մեջ մտած այն որոշումները, որոնցում պահանջ կա այդ որոշումը հրապարակելու զանգվածային տեղեկատվության տվյալ միջոցում,
- զանգվածային տեղեկատվության միջոցները գրանցող մարմնից ստացված այն հաղորդումները, որոնք վերաբերում են զանգվածային տեղեկատվության տվյալ միջոցի գործունեությանը:

Հոդված 18. Գովազդը զանգվածային տեղեկատվության միջոցներում

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցներում գովազդի ծավալն ու թեմատիկան որոշվում են նրանց կանոնադրությամբ, պայմանագրով եւ ՀՀ «Գովազդի մասին» օրենքով նախատեսված կարգով:

2. Ցանկացած նյութ, որի հրապարակման համար որեւէ ձեւով փոխհատուցում է ստացվել, համարվում է գովազդ:

3. Թաքնված գովազդն արգելվում է: Խմբագրությունն իրավունք չունի գովազդը հրապարակելու լրատվական, խմբագրական կամ հեղինակային նյութի տեսքով: Այն պետք է հստակ տարանջատված լինի զանգվածային տեղեկատվության միջոցի մյուս նյութերից: Եթե գովազդային նյութն իր ծավալոր-

digitised by A.R.A.R.@

Նախագիծ

մամբ ու ետեւով չի ընկալվում իբրեւ գովազդ կամ հայտարարություն, ապա պետք է հրապարակվի «Հայտարարություն» կամ «Գովազդ» խորագրով:

4. Զանգվածային տեղեկատվության յուրաքանչյուր միջոց պարտավոր է ունենալ գովազդային ծառայության միասնական սակագին:

5. Հիմնադրի, հրատարակչի եւ զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի խմբագրության գովազդի տեղադրման պայմանները կարգավորվում են կանոնադրությամբ եւ (կամ) պայմանագրով:

Հոդված 19. Էրոտիկ հրատարակություններ

1. Իբրեւ սույն օրենքին ենթակա՝ էրոտիկ բնույթի տեղեկությունների ու նյութերի հրապարակման մեջ մասնագիտացված զանգվածային տեղեկատվության միջոցներ ասելով նկատի են առնվում այն պարբերական հրատարակությունները ու ծրագրերը, որոնք հիմնականում եւ հետեւողականորեն շահարկում են սեռի նկատմամբ հետաքրքրասիրությունը:

2. Էրոտիկ բնույթի մասնագիտացված ռադիո եւ հեռուստածրագրերն առանց ազդանշանների կոդավորման թողարկելը թույլատրվում է միայն տեղական ժամանակով ժամը 23-ից 6-ը:

3. Էրոտիկ բնույթի տպագիր հրատարակությունների մանրածախ վաճառքն իրականացվում է միայն իմքնակառավարման տեղական մարմնի կողմից թույլատրված վայրերում:

Հոդված 20. Հրապարակված տեղեկությունների պահպանումը

1. Հնարավոր վեճերն արդարացի լուծելու համար ապացույցներ ապահովելու նպատակով զանգվածային տեղեկատվության միջոցի հրատարակիչը պարտավոր է հրապարակված նյութերի բնագրերը պահպանել մեկ տարի՝ հրապարակման օրվանից հետո:

2. Զանգվածային տեղեկատվության ծայնա եւ տեսամիջոցները պարտավոր են սեփական հաղորդումների նյութերը պահպանել ոչ պակաս, քան մեկ ամիս՝ հաղորդումը եթեր արձակվելուց հետո:

ԳԼՈՒԽ V

Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների պարտավորությունները քաղաքացիների եւ կազմակերպությունների հանդեպ

Հոդված 21. Գաղտնի (խորհրդապահական) տեղեկություններ

1. Խմբագրությունն իրավունք չունի իր տարածվող հաղորդումներում հրապարակելու այն տեղեկությունները, որոնք քաղաքացին տրամադրում է՝ դրանք գաղտնի պահելու պայմանով:

2. Խմբագրությունը պարտավոր է գաղտնի պահել տեղեկատվության աղբյուրը եւ իրավունք չունի հայտնելու անձի անունը, եթե նա տեղեկությունները տրամադրել է իր անունը չբացահայտելու պայմանով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նման պահանջ ներկայացվում է դատարանից՝ կապված վերջինիս վարույթում գտնվող գործի քննության հետ:

Հոդված 22. Գաղտնի ձայնագրություն

1. Այնպիսի տեղեկությունների եւ նյութերի տարածումը, որոնք պատրաստվել են գաղտնի ձայնա եւ տեսագրման, կինո եւ լուսանկարահանման օգտագործմամբ, թույլատրվում է, եթե.

ա) դա չի խախտում մարդու սահմանադրական իրավունքներն ու ազատությունները,

բ) դա անհրաժեշտ է հասարակական շահերի պահպանության համար եւ կողմնակի անձանց հետ հնարավոր նույնականացումը բացառելու միջոցներն են ձեռնարկված,

գ) տեսա եւ ձայնագրությունը վերարտադրվում է դատարանի որոշմամբ:

Հոդված 23. Հեղինակային նյութեր եւ նամակներ

1. Խմբագրությունը պարտավոր է պահպանել օգտագործվող նյութերին վերաբերող իրավունքները՝ ներառյալ հեղինակային իրավունքը, հրատարակչական իրավունքը, մտավոր սեփականության այլ իրավունքները:

2. Հեղինակը կամ ստեղծագործության նկատմամբ իրավունքներ ունեցող այլ անձը կարող են խմբագրությանը տրամադրված նյութն օգտագործելու կանխապայմաններ դնել: Խմբագրությունը պարտավոր չէ խմբագրել, գրախոսել եւ վերադարձնել իր կողմից չպատվիրված նյութերը:

3. Խմբագրությանը հասցեագրված նամակը կարող է օգտագործվել զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի հաղորդումներում եւ նյութերում:

4. Խմբագրությունը պարտավոր չէ պատասխանել նամակներին եւ այդ նամակները վերահասցեագրել այն մարմիններին ու պաշտոնատար անձանց, ում իրավասության տակ է դրանցում բարձրացված հարցերի քննարկումը:

5. Ոչ ոք իրավունք չունի պարտադրել խմբագրությանը՝ հրապարակել իր կողմից մերժված ստեղծագործությունը, նամակը, այլ հաղորդում կամ նյութ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 24. Պատասխանի եւ հերքման իրավունք

1. Քաղաքացիներն ու կազմակերպություններն իրավունք ունեն խմբագրությունից պահանջելու հերքել իրականությանը չհամապատասխանող եւ իրենց պատիվն ու արժանապատվությունը վիրավորող այն տեղեկությունները, որոնք տարածվել են զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցով:

2. Հերքումը պետք է սահմանափակված լինի փաստական տվյալներով, չպետք է վիրավորի հերքվող նյութի հեղինակի պատիվն ու արժանապատվությունը եւ չպետք է շոշափի երրորդ անձի շահերը: Հերքման իրավունք ունեն նաեւ քաղաքացու օրինական ներկայացուցիչները, եթե ինքը՝ քաղաքացին, հնարավորություն չունի հերքում պահանջելու:

3. Եթե զանգվածային տեղեկատվության միջոցի խմբագրությունը չունի իր տարածած նյութի՝ իրականությանը համապատասխանելու ապացույցներ, ապա պարտավոր է հերքել այն տեղեկատվության նույն միջոցով:

4. Հերքումը կամ պատասխանը հրապարակվում է այն ստացվելուն անմիջականորեն հաջորդող թողարկման մեջ, եթե թողարկման նախապատրաստությունը դեռեւս ավարտված չէ:

5. Հերքման մեջ պետք է նշված լինի, թե ինչ տեղեկություններ չեն համապատասխանում իրականությանը, երբ եւ ինչպես են դրանք տարածվել զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի կողմից:

6. Պարբերական տպագիր հրատարակության մեջ հերքումը պետք է հրապարակվի նույն տառատեսակով, «Հերքում» խորագրով, նույն էջի նույն տեղում, որտեղ հրապարակված է եղել հերքվող նյութը:

7. Ռադիոյով եւ հեռուստատեսությամբ հերքումը պետք է հաղորդվի օրվա նույն ժամին, նույն հաղորդման մեջ, ինչ հերքվող տեղեկությունը կամ նյութը:

8. Հերքման ծավալը չի կարող գերազանցել հերքվող նյութի կամ հաղորդման ծավալի կրկնակին:

Հոդված 25. Հերքումը մերժելու հիմունքները

1. Հերքումը կարող է մերժվել, եթե այլ պահանջը կամ ներկայացված հերքման տեքստը.

ա) ենթակա է սույն օրենքի 4. հոդվածին,

բ) հակասում է դատարանի՝ օրինականորեն ուժի մեջ մտած վճռին,

գ) անստորագիր է,

դ) եթե խմբագրությունը հերքման պահանջը ստացել է հերքվող տեղեկությունների հրապարակման օրվանից մեկ տարի հետո,

ե) զանգվածային տեղեկատվության միջոցը կարող է նաեւ հրաժարվել հերքել այն տեղեկությունները, որոնց հրապարակման համար սույն օրենքի 28. հոդվածի համաձայն ինքը պատասխանատվություն չի կրում:

2. Հերքումից հրաժարումը կամ հերքման՝ սույն օրենքով նախատեսված պայմանների խախտումը կարող են բողոքարկվել դատարանում՝ հերքվող նյութի հրապարակումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

ԳԼՈՒԽ VI

Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների մասին օրենսդրության խախտման համար պատասխանատվությունը

Հոդված 26. Պատասխանատվության ենթարկելու հիմունքները

1. Հիմնադիրները, հրատարակիչները, խմբագրությունները, լրագրողները, պաշտոնատար անձինք, տարածվող տեղեկությունների եւ նյութերի հեղինակները քրեական, վարչական, կարգապահական պատասխանատվություն են կրում սույն օրենքի խախտումների համար:

2. Սույն օրենքի 4-րդ հոդվածը, 19-րդ հոդվածի 2., 3. կետերը խախտող զանգվածային տեղեկատվության միջոցները դատարանի վճռով նյութական պատասխանատվության են ենթարկվում մինչեւ 100 նվազագույն աշխատավարձի չափով: Նախորդ խախտումից հետո մեկ տարվա ընթացքում արձանագրված յուրաքանչյուր հերթական խախտման համար տուգանքի չափը կարող է կազմել նախորդ տուգանքի կրկնակին:

Հոդված 27. Վնասի փոխհատուցումը

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցով իրականությանը չհամապատասխանող, անձի պատիվն ու արժանապատվությունը վիրավորող տեղեկությունների հրապարակման հետեւանքով հասցված բարոյական, ինչպես նաեւ այլ ոչ նյութական վնասները փոխհատուցվում են զանգվածային տեղեկատվության միջոցի կողմից՝ դատարանի վճռով սահմանված չափով:

Հոդված 28. Պատասխանատվությունից ազատելու հիմունքները

1. Հիմնադիրները, հրատարակիչները, խմբագրությունները, լրագրողները պատասխանատվություն չեն կրում իրականությանը չհամապատասխանող տեղեկությունների հրապարակման համար, եթե.

ա) այդ տեղեկություններն առկա են պարտադիր հրապարակումներում,

բ) այդ տեղեկություններն առկա են պետական իշխանության, կառավարման մարմինների, իրավապահ մարմինների, հասարակական, հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների պաշտոնական փաստաթղթերում եւ հաղորդագրություններում,

գ) դրանք հանրային ելույթների հատվածների բառացի վերարտադրություն են,

դ) դրանք զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի տարածած հաղորդումների եւ նյութերի կամ դրանց հատվածների կամ լույս ընծայված հեղինակային ստեղծագործությունների հատվածների բառացի վերարտադրություն են,

ե) լրագրողները կամ խմբագրություններն ապացուցում են, որ գործել են [illegible] են իրենց բոլոր հնարավորությունները՝ հրապարակվող տեղեկությունների հավաստիությունը ստուգելու համար:

ԳԼՈՒԽ VII.

Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գործունեության դադարեցումն ու կասեցումը

Հոդված 29. Գործունեության դադարեցման եւ կասեցման հիմունքներն ու կարգը

1. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությունը կարող է դադարեցվել կամ կասեցվել գրանցող մարմնի, հիմնադրի որոշմամբ կամ դատարանի վճռով՝ գրանցող մարմնի հայցով քաղաքացիական դատավարությամբ:

2. Գրանցող մարմինը կարող է դադարեցնել զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությունը եւ չեղյալ համարել նրա գրանցումն առանց դատարան դիմելու, եթե զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի հերթական համարը լույս չի տեսնում ավելի քան մեկ տարի:

3. Հիմնադիրը կարող է դադարեցնել կամ կասեցնել զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությունը բացառապես այն դեպքերում եւ այն կարգով, որ նախատեսված են խմբագրության կանոնադրությամբ կամ հիմնադրի եւ խմբագրության միջեւ կնքված պայմանագրով:

4. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությունը կարող է կասեցվել դատարանի կողմից, եթե գրանցող մարմինը զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի հրատարակությունից հետո գրանցման դիմումում իրականությանը չհամապատասխանող տեղեկություններ է հայտնաբերել:

5. Կասեցման մասին դատարանի վճիռն ուժը կորցրած է համարվում գրանցման դիմումի մեջ հիմնադրի կողմից ուղղումներ կատարելուց մեկ շաբաթ հետո:

6. Եթե գրանցող մարմնի կողմից հայտնաբերված անհամապատասխանությունները կարող էին հանգեցնել գրանցման մերժման՝ համաձայն սույն օրենքի 6. հոդվածի 5. կետի, ապա դատարանն իրավունք ունի դադարեցնելու զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցի գործունեությունը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Աթենքը դատապարտում է Թուրքիայի հարձակողական քաղաքականությունը

ԱԹԵՆՔ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Իտալիայում տեղի ունեցող Սոցինտերնի հավաքի ընթացքում Հունաստանի վարչապետ Կոստաս Սիմիտիսը հունվարի 21-ին Թուրքիային ամբաստանեց Էգեյականում հարձակողական քաղաքականություն վարելու հանցանքով եւ շեշտեց, թե Անկարայի իշխանությունները շարունակում են անպաշիժ մնալ, հակառակ այն իրողության, որ շարունակաբար խախտում են միջազգային օրենքները: Սիմիտիսն ավելացրեց, թե Անկարան փորձում է Աթենքի հետ հակամարտությունը լուսարձակի տակ պահել, որպեսզի կարելի լինի շեղել ուշադրությունը Թուրքիայի ներքին տագնապներից: «Ներքին լուրջ տագնապների վրա կենտրոնանալու փոխարեն Թուրքիան ազգայնամոլ քաղաքականություն է վարում Հունաստանի հանդեպ, իր քաղաքացիներին եւ հանրային կարծիքը խաբելու նպատակով», հայտարարեց Սիմիտիսը:

ԱՄՆ. Ջիմ Նիկոլսոնը՝ Հանրապետական կուսակցության ղեկավար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ:- Կոլորադո նահանգը ներկայացնող Ջիմ Նիկոլսոնն անցած շաբաթավերջին կարողացավ Հանրապետական կուսակցության ղեկավարի պաշտոնին տիրանալ սուր ընտրապայքարից հետո: Նա միայն վեցերորդ փորձից բավարար քվեներ հավաքեց, պարտության մատնելով երկու այլ թեկնածուների: Այս հաղթանակով նա ստանձնեց կուսակցությունը բարեկարգելու եւ ավելի մեծ համեմատությամբ փոքրամասնություններ ներգրավելու դժվարին աշխատանքը:

300.000 դոլարի տուգանք Գինգրիչին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հունվարի 21-ին ԱՄՆ-ի Ներկայացուցիչների տունը որոշեց հանդիմանել եւ 300.000 դոլարի տուգանք սահմանել Կոնգրեսի հանրապետական խոսնակ Նյութ Գինգրիչին, որն ընդունել է իր իշխանությունը շահագործելու եւ օրինական խախտումների մասին սխալ տեղեկություններ փոխանցելու ամբաստանությունները:

ՊՐԱՀԱ

Գերմանիան եւ Չեխիան հաշտվեցի՞ն

21 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI, BBC: Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլը պաշտոնական այցով գտնվում է Պրահայում: Այսօր Գերմանիայի եւ Չեխական Հանրապետության հաշտեցման մասին հռչակագիր ստորագրվեց: Ինչպես հայտնի է, նացիստները մասնատել էին Չեխոսլովակիան, իսկ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո՝ 45 թվականի մայիսից մինչեւ 46 թվականի նոյեմբերը, 3 միլիոն սուդետյան գերմանացիներ ստիպված եղան հեռանալ երկրից: Հռչակագրում գերմանացիներն ընդունում են իրենց մեղքն այն իրադարձությունների համար, որոնք հանգեցրին պատերազմի ծագմանը: Նրանք, բացի այդ, պարտավորվում են հատուկ հիմնադրամ ստեղծել նացիզմի չեխական զոհերին փոխհատուցում վճարելու համար: Չեխական Հանրապետությունն, իր կողմից, ներողություն է խնդրում սուդետյան գերմանացիների հանդեպ կիրառված չափազանց մեծ գործողություններ կիրառելու համար: Այս հռչակագրի ստորագրման կապակցությամբ Չեխիայում վեճեր սկսվեցին Եվրախորհուրդ ընդունվելու նպատակահարմարության մասին, քանի որ, եթե Չեխիան մտնի այդ կազմակերպություն, չի կարողանա այլեւս արգելել, որ Եվրախորհրդի ցանկացած երկրի բնակիչ տուն եւ հող գնի Չեխիայում: Իսկ սուդետյան գերմանացիների Չեխիա վերադառնալու հարցը սույն հռչակագրով չլուծվեց, ինչի համար կանցլեր Քոլն արժանացավ սուդետյան գերմանացիների սուր քննադատությանը:

ՀԱԱԳԱ

Դատավարություն նախագահի Իզեթբեկովիչի դեմ

21 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI: Բոսնիական սերբական հանրապետության Բանյա Լուկա քաղաքում դատավարություն սկսվեց Բոսնիայի հանրապետության մահմեդական նախագահ Ալիյա Իզեթբեկովիչի դեմ: Բոսնիական սերբերը մեղադրում են նրան պատերազմի տարիներին սերբերի համար նախատեսված համակենտրոնացման ճամբարներ կառուցելու, բանտարկյալներին կտտանքների ենթարկելու եւ սպանելու, հիվանդանոցների վրա հարձակումներ կատարելու եւ ուղղափառ եկեղեցիները քանդելու միջոցով մահմեդական պետություն ստեղծելու փորձի մեջ:

Իսրայելի ծայրահեղականները Նաթանյահուին սպառնում են հաշվեհարդարով

21 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI: Իսրայելի ոստիկանությունը հայտնեց, որ աջ ծայրահեղական մի կազմակերպություն վարչապետ Նաթանյահուին նամակ է հղել հայրենիքին դավաճանելու համար նրա հետ հաշվեհարդար տեսնելու սպառնալիքով: Նամակում մասնավորապես ասված է, որ Նաթանյահուն, որը դավաճանեց իր ժողովրդին եւ հայրենիքին, նույն բախտին կարժանանա, ինչ եւ դավաճան Ռաբինը: Իսրայելի վարչապետ Ցիցխակ Ռաբինը 95 թվականի նոյեմբերին սպանվեց հրեական ծայրահեղականի կողմից:

Տոդոր Ժիվկովը տուժեց էթնիկ թուրքերին հետապնդելու պատճառով

21 ՀՈՒՆՎԱՐ, RCI, RFI: Բուլղարիայի կոմունիստական նախկին առաջնորդ Տոդոր Ժիվկովը Սոֆիայում կշարունակի մնալ տնային բանտարկությունում: Երկուշաբթի օրը Բուլղարիայի գլխավոր դատախազը հրամայեց ազատ արձակել Ժիվկովին, որովհետեւ նա ծեր եւ հիվանդ մարդ է: Սոֆիայի զինվորական դատախազությունը սակայն հայտարարեց, թե Ժիվկովը պետք է շարունակի տանը բանտարկված մնալ՝ 80-ական թվականներին էթնիկ թուրքերին հետապնդելու իր ղեկավարած կառավարության դեմ ուղղված մեղադրանքների կապակցությամբ:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Սերգեյ Երիցյան. «Հաղորդաշարի գլխավոր նպատակն է ներկայացնել գոյություն ունեցող հասարակական կարծիքը...»

Այսօր լրանում է հայկական հեռուստատեսության «Կարծիք» հաղորդաշարի 5-րդ տարեդարձը: Այդ ընթացքում ստեղծագործական փոքրիկ խումբը հեռուստադիտողի հետ հանդիպել է 250 անգամ: Հոբելյանի առթիվ շնորհավորելով մեր գործընկերներին, հրապարակում ենք մեր աշխատակցի հարցազրույցը հաղորդաշարի հեղինակ, Ազգային ժողովի պատգամավոր Սերգեյ Երիցյանի հետ

— Հոբելյանները արածի ու չարածի հանրագումարի լավագույն միջոց են: Եվ այսպես, ի՞նչ եք հասցրել անել անցած 5 տարիներին:

– Մեր հաղորդաշարը ծնունդ է առել 1992-ի ձմռանը: Դա բավական դժվար շրջան էր մեր երկրի համար, բնականաբար, բազմաթիվ էին կուտակված խնդիրները: Եվ մենք որոշեցինք բոլոր սուր հարցերը, սոցիոլոգիական հետազոտությունների վրա հիմնվելով, բարձրացնել հեռուստաէկրան: Ուզում էինք ցույց տալ, թե հասարակական կարծիքը այս կամ այն խնդրի վերաբերյալ ինչպիսի դիրքորոշում ունի: Առաջին հաղորդումը, շատ լավ եմ հիշում, նվիրված էր գների աճին: Ի՞նչ է գների աճը, հասարակությունն ի՞նչ վերաբերմունք ունի և ով ինչպե՞ս է փորձում դրան դիմակայել: Հետո փորձեցինք հարցը խորացնել ընտանեկան բյուջեն, ով ինչպես է ձմռանը պատրաստվել, եկամուտների պակաս, ավելացում... Սկզբից արդեն պարզ էր, որ մեր հաղորդաշարը պետք է ունենա սոցիալական բնույթ: Հիմնականում, իհարկե: Եվ մեզ հաջողվել է այդ սկզբունքը պահպանել. 5 տարվա մեր հաղորդումների մոտ 80 տոկոսն ունեցել է սոցիալական բնույթ: Հիշեցնեմ, որ մենք եթեր ենք դուրս գալիս ամեն շաբաթ: Աշխատել ենք ամեն շաբաթ, առանց արձակուրդների, և եթե նույնիսկ երկու շաբաթով արձակուրդ ենք գնացել, ապա հաղորդումը նախապես պատրաստել ենք, որ մեր բացակայությամբ եթեր տրվի: Մենք միշտ փորձել ենք նաև շատ հարցականների պատասխանները գտնել: Պարզ է, որ հասարակական կարծիքը ներկայացնելը քիչ է, պետք է նաև այնպես անել, որ ինչ-որ բան փոխվի... Գիտեմ, որ «Կարծիքի» մասին տարբեր կարծիքներ կան: Բայց մենք միշտ փորձել ենք և փորձում ենք «սուր անկյունները» չշրջանցել: Օրինակ 1996-ին գործազրկությանն անդրադարձել ենք 2 անգամ, հաղորդումներ ենք տվել աղքատության, երեխաների մուրացկանության, միայնակ կենսաթոշակառուների, գյուղերի առջև կանգնած հիմնախնդիրների և բազմաթիվ այլ ցավոտ հարցերի մասին: Ուրիշ բան է, որ այսօրվա շատ խնդիրների լուծումը պետության կամ կառավարության կողմից չի տրվում, և մարդկանց դժգոհությունը շարունակվում է: Որպես չորրորդ իշխանություն, իսկ ցանկացած իշխանություն միշտ իր լուծումներն է առաջարկում որևէ խնդրի առթիվ, մենք էլ ձգտել ենք մեր լուծումներն առաջարկել: Աշխարհում հիմա ընդունված է ասել, թե հասարակական կարծիքն էլ հինգերորդ իշխանությունն է: Մենք ձգտում ենք չորրորդ իշխանությանը գումարել „հինգերորդ իշխանությունը, որի հետ այսպես թե այնպես մեզնից յուրաքանչյուրը ստիպված է հաշվի նստել:

– Իշխանությունների հանդեպ հասարակական որոշակի շերտեր ունեն միանշանակ բացասական կարծիք: Դուք կարո՞ղ եք, իբրև լրագրող, ձեռքը խղճին դրած ասել, որ այդ կարծիքն առանց խմբագրելու, մաքրելու, փոքր-ինչ վարդագույն դարձնելու եթեր եք բերել:

– Կարող եմ ամենայն պատասխանատվությամբ հայտարարել, որ բոլոր այն կարծիքները, որոնք եղել են իշխանությունների դեմ կամ եղել են բացասական նրանց մասին, մենք եթեր ենք բերել: Չենք բերել միայն հայհոյանք: Ես միշտ ոգևորվել եմ, երբ տեսել եմ, որ մարդը ոչ թե հայհոյում է, այլ փորձում է վերլուծել ինչ-ինչ բնագավառներում իշխանության բացթողումները: Դրանք երբեք չեն խմբագրվել կամ սրբագրվել: Բայց կարող եմ իբրև թերություն նշել, որ հիմա էլ կան «փակ» թեմաներ, որոնք մենք չենք շոշափել, բայց որոնց պարտավոր ենք անդրադառնալ: Օրինակ բանակի ներկա վիճակը, բանտերի վիճակը, զենք կրելու, թե չկրելու հարցը, մահապատիժ տալու կամ չտալու հարցը, սեքսուալ հեղափոխությունը, ազատամտությունը և այլն և այլն: Իհարկե, այս բնագավառներում նույնպես փորձել ենք ինչ-որ բան անել: Բայց մենք դեռ պետք է կարողանանք ավելի լայնացնել «թափանցելու» մեր հնարավորությունները, ավելի «մարտնչող» դառնալ: Ոչ միայն «Կարծիքին», այլև ողջ լրագրությանը մի շատ կարևոր մեթոդ է պակասում` լրագրական հետաքննության մեթոդը:

–Մեր լրագրողներն այդ հնարավորությունները համարյա չունեն:

– Ցավոք, հնարավորություններն իրոք փոքր են, բայց մենք, ինչ էլ լինի, պետք է փորձենք: Ձեզ հետ համաձայն եմ, որ հիմա շատ դժվար է մեր իշխանության շատ ներկայացուցիչների դռները բացել, զբաղված են, հեռախոսը չեն վերցնում, տեղում չեն... երևի մենք «Մամուլի և զանգվածային լրատվության մասին» այնպիսի օրենք պետք ունենանք, որը մեզ պաշտպանի, աջակցի: Գործողը բավական հնացած է:

– Ի դեպ, ի՞նչ վիճակում է նոր օրենքի նախագիծը:

– Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է, երևի պիտի ներկայացվի խորհրդարան: Հպանցիկ եմ ծանոթ, բայց ըստ իս, լուրջ վերամշակումների կարիք ունի: Դրա փոխարեն ավարտվել է ռադիոյի և հեռուստատեսության մասին նոր օրենքի նախապատրաստումը, որն արդեն քննարկվել է ԱԺ գիտության, կրթության և երիտասարդական հարցերի հանձնաժողովում: Երևի այն մեզ ավելի լավ կպաշտպանի...

– Սերգեյ Երիցյան լրագրողը կարո՞ղ է Ալեքսանդր Լյուբիմովի նման մեր պետության ցանկացած պաշտոնյայի հեռուստաեթերում «պատին դեմ տալ», թե՞ որոշ կաշկանդվածություն կա:

– Ես որևէ խնդիր չեմ ունենում ցանկացած հարցադրում ցանկացած պաշտոնյայի ուղղելու: Ուրիշ բան է, որ շատ հաղորդումներ պատրաստելիս մենք հնարավորություն չենք ունենում այնքան խորանալու խնդիրների, երևույթների մեջ, որ իսկապես կարողանանք «պատին դեմ տալ»: Լյուբիմովի ստեղծագործական խումբը 30 հոգի է, մերը 6: Բացի այդ, նրանց օրենքն էլ ավելի շատ հնարավորություններ է տալիս: Բայց դուք ճիշտ եք, մենք պետք է փորձենք խորքային երևույթները հասկանալ և վեր հանել: Հակառակ պարագայում ոչ իմ հեռուստադիտողն ինձ, ոչ էլ ձեր ընթերցողը ձեզ չի հավատա...

Հարցազրույց Կիպրոսի նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսի հետ

Հարցազրույցը վարեց
ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ

Հրաչ Բեգլարյան. «Հողի կանչը»

Ժողովածուն հեղինակի միջոցներով լույս է ընծայել «Նաիրի» հրատարակչությունը: Գրքում ամփոփված պատմվածքների հիմնական թեման սերն է ու կարոտը, հայրենի հողն ու նրա համար մղվող ազատագրական պայքարը: Գրքի հերոսներն ապրում են գյուղում, նվիրված են իրենց բնակավայրին և հարկ եղած դեպքում կյանքի գնով այն պաշտպանում են օտար նվաճողների ոտնձգություններից:

Գիրքը խմբագրել է գրող, «Զինվոր» թերթի խմբագիր Վրեժ Իսրայելյանը: Նկարիչն է Մուրադ Զովակիմյանը: Տպագրվել է Գեղարքունիքի մարզի Սևան քաղաքի Սարգիս Սեւանցու [illegible] տպարանում: Վերջերս հեղինակը գիրքը ընծայագրով նվիրեց Հայաստանի Ազգային գրադարանին:

Հրաչ Բեգլարյանը ծնունդով Սպիտակի շրջանի Լեռնավան գյուղից է: Ավարտել է Խ. Աբովյանի անվան հայկական մանկավարժական ինստիտուտի պատմության ֆակուլտետը և ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի ասպիրանտուրան: Մանկավարժ է աշխատել Ծովագյուղի և Սևանի թ. 1 միջնակարգ դպրոցներում: Այժմ դասախոսում է Սևանի Վազգենյան հոգևոր դպրանոցում և խմբագրում է «Սևան» թերթը:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

Ջիվանու անհայտ երգերի մասյանը...

Մեր ժողովրդի պատմության մեջ կան անհատներ, որոնք որքան հեռանում են իրենց ապրած ժամանակներից, այնքան վեր են խոյանում հոգու վեհությամբ, շռայլ տաղանդով, արդարության և ճշմարտության ձայնը մշտապես հնչեցնելու և ազդարարելու հոգևոր պարտքով ու պարտավորությամբ:

Այդպիսի անհատ է հայ աշուղական դպրոցի հիմնադիր Ջիվանին, որի անունը հավերժ ուղեկցելու է հայ ժողովրդին: Ջիվանին ամեն օր ու ամեն ժամ է իր հարազատ ժողովրդի հետ: Ժողովուրդն իր տխրության և ուրախության պահերին մշտապես հնչեցնում է Ջիվանու անմահ երգերը, որոնք անցնում են սրտից սիրտ, տնից տուն: Մեր ժողովուրդը, գրասեր հասարակայնությունը վերջերս հատուկ շուքով և մեծարանքով նշեց աշուղի ծննդյան 150-ամյակը:

Այդ հոգատարության և սիրո արգասիքն է «Հայաստան» հրատարակչության լույս ընծայած «Ջիվանի 150. Անհայտ երգեր» ժողովածուն` աշխատասիրությամբ հանրահայտ երգիչ ու բանասեր Թովմաս Պողոսյանի:

Գիրքը խմբագրել է բանասիրության դոկտոր, պրոֆեսոր Արշակ Մադոյանը:

Ժողովածուում ամփոփված են աշուղի 150 անտիպ երգերը, որոնց մեջ արծարծվում են հայության XIX դարավերջի և 20-րդ դարի սկզբի կյանքի և ճակատագրի, մարդու և մարդկայնության, վեհության և մարդասիրության բազմազան մտորումներն ու ելևէջները: Աշխատասիրողը` Թ. Պողոսյանը, երկարատև որոնումների և տքնաջան աշխատանքի շնորհիվ Եղ. Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի ֆոնդերից քաղել ու վերծանել է 400-ից ավելի հայերեն անտիպ երգեր, որոնցից 150-ը` տեղադրված սույն գրքում:

Ժողովածուի երգերը լույս են տեսնում առաջին անգամ, բացառությամբ կազմողի կողմից հանրապետության մամուլի օրգաններում հրապարակվածների:

Ժողովածուի նյութերը դասակարգված են ժամանակագրական կարգով, ըստ մոտիվների: Անթվակիր երգերը զետեղված են գրքի վերջում:

Աշխատասիրողը երգերի բնագրերը թողել է անխաթար` ըստ հեղինակի ձեռագրերի: Կատարված շտկումներն ու փոփոխությունները վերաբերում

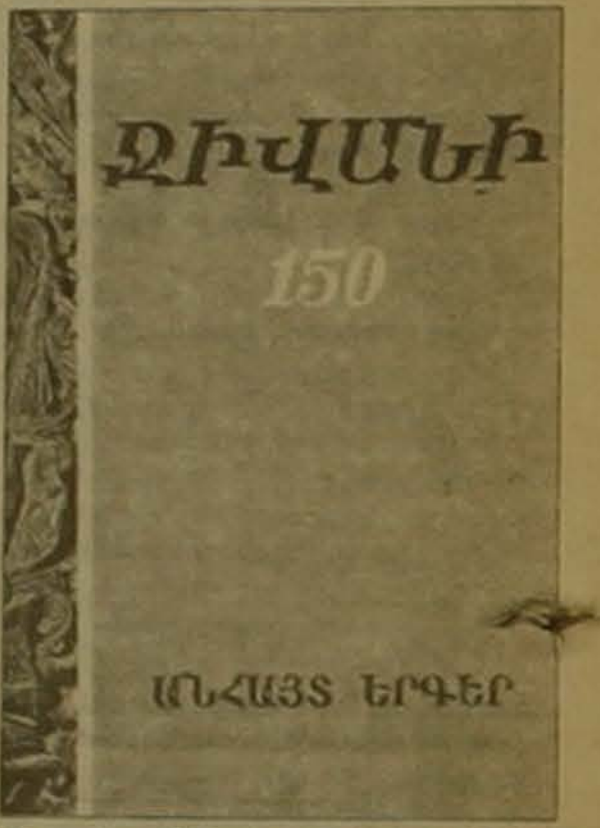

են այն բանին, որ բնագրերը ներկայացված են նոր ուղղագրությամբ, ուղղված են միայն միտքն աղավաղող բացահայտ վրիպումներն ու տառասխալները: Իսկ անհրաժեշտության դեպքում Թ. Պողոսյանը ավելացրել է որոշ տառեր, վերականգնել երգի գրության ժամանակը և վայրը: Ջիվանու անհայտ երգերի այս մասյանը ընթերցողի հոգին լցնում է հոգեկան խռովքով, չարի ու անմարդկայինի դեմ ընդվզումով: Ջիվանին բոլոր ժամանակներում եղել է և կմնա որպես ազատության շեփորահար, մարդկային վսեմ առաքինությունների երդվյալ պաշտպան ու նվիրյալ, մտրակելով նյութապաշտներին և բոլոր նրանց, ովքեր խաթարում են հայոց աշխարհի բարոյական մաքրությունը և հայեցի դիմագիծը:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ,
Պատմ. գիտությունների թեկնածու

Երևանում կվերահսկվի «ռաբիս» երաժշտության տարածումը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Շուտով Երևանում խստորեն կվերահսկվի «ռաբիսի» տարածումն ու պրոպագանդումը, Արմենպրեսի թղթակցին ասաց Երևանի քաղաքապետարանի մշակույթի և սպորտի բաժնի պետ Սամվել Սեւադան: Բաժնի կողմից մշակվել և քաղաքապետին է ներկայացվել մի ծրագիր, որի համաձայն կստեղծվի «ռաբիսի» դեմ պայքարող իրավական մարմին:

Տավուշ. Այնուամենայնիվ մշակութային կյանքը շարունակվում է

Տավուշի մարզի մշակույթի և սպորտի բաժինը ձևավորվել է անցյալ տարվա մարտի 25-ից մինչև ապրիլի 10-ը ընկած ժամանակահատվածում և համալրված է մասնագետներով, որոնք կոորդինացնում են տարածաշրջանի 167 միավոր մշակութային և սպորտային հիմնարկների աշխատանքային գործունեությունը: Մարզի տարածքում գործում են 56 մշակույթի տներ և ակումբային հիմնարկներ, 8 երաժշտական և 4 նկարչական դպրոցներ, 1 արվեստի մանկապատանեկան ակադեմիա, 81 գրադարանային համակարգեր և մասնաճյուղեր, 7 մարզադպրոց և 3 զբոսայգի: Մարզի մշակույթի և սպորտի բաժնի ենթակայության տակ գտնվող հիմնարկների աշխատակիցների թիվը հասնում է 1212-ի, չհաշված պայմանագրային կարգով աշխատողներին: Սահմանամերձ գոտում գտնվող այս մարզը պատերազմական գործողությունների հետևանքով երկար ժամանակ զրկված է եղել մշակութային և հոգևոր կյանքից: Տավուշի, Նոյեմբերյանի և Իջևանի շրջանների գյուղական վայրերում գտնվող մշակույթի և սպորտի օջախների մեծ մասը ոչ միայն զուրկ են տարրական հարմարություններից, էլեկտրական հոսանքից, այլև նյութատեխնիկական բազայից, ժամանակակից երաժշտական սարքավորումներից, որը բացասաբար է անդրադառնում վերջիններիս աշխատանքային գործունեության վրա:

«Մշակույթը անհատների և անհատականությունների ոլորտ է, որտեղ միջին թվաբանական մոտեցումները խիստ վնասակար են, ուստի արվեստագետի «անձնան» համար մաքուր մթնոլորտ և առանձնահատուկ խնամք է հարկավոր», ասում է մշակույթի և սպորտի բաժնի վարիչ Համլետ Ասատրյանը: Այդ իմաստով մարզի մշակութային կյանքում իրենց տեղն ունեն Դիլիջանի, Նոյեմբերյանի, Կողբի, Իջևանի, Բերդի, Ազատամուտի մանկական երաժշտական ու գեղարվեստի դպրոցները, Արվեստի մանկապատանեկան ակադեմիան: Չնայած շենքային պայմանների անհամապատասխանությանը, մարզի գեղարվեստի դպրոցների հանրույթը բավականին արգասաբեր աշխատանք է կատարում երեխաների գեղագիտական դաստիարակության ուղղությամբ:

Քայլեր են արվում մարզի 3 զբոսայգիների աշխատանքը տնտեսավարման նոր եղանակով կազմակերպելու:

Մշակույթի տներում գործում է 3 թատրոն: Բավականին հարուստ ծրագրերով են հանդես գալիս նաև տիկնիկային 2 թատրոնները: Դիլիջանի «Համմիկ» ժողովրդական թատրոնն աշխատում է պայմանագրային կարգով, մնացյալը` առանց պայմանագրի: Գրեթե բոլոր համայնքներն ունեն ինքնագործ ժողովրդական և էստրադային խմբեր, որոնց գործունեությանը խոչընդոտում է երաժշտական սարքավորումների բացակայությունը:

ՆԵԼԼԻ ՄԱ[illegible]ՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐ

Իսպանական ֆուտբոլում «խռովություն» է ծնվում

Երիտասարդ ֆուտբոլիստները բողոքում են արտասահմանցի խաղընկերների քանակի աճի դեմ

Ըստ երեւույթին, վերջին ամիսների դժգոհությունը, որն արտահայտում են իսպանացի ֆուտբոլիստները ազգային առաջնության առաջին դիվիզիոնի (բարձրագույն խմբի) մի շարք թիմերում մեծ քանակությամբ «լեգեոներների» հանդես գալու կապակցությամբ, սպառնում է վերածվել եթե ոչ խռովության, ապա բողոքի լուրջ ելույթների: Մասնավորապես, «Լա Կորունիայի», Մադրիդի «Ռեալը», «Բարսելոնը» եւ այլ ակումբներ ներկայացնող մի խումբ երիտասարդ ֆուտբոլիստների դիմումով մոտ օրերս կկայանա իսպանական ֆուտբոլիստների ասոցիացիայի արհմիութենական միության հատուկ նիստ, որի ժամանակ կքննարկվեն նրանց պահանջները: Դրանք հետեւյալն են. ֆուտբոլիստներին թույլ չեն տալիս խաղալ, նրանք ստիպված են հանդիպումների մեծամասնությունը անցկացնել պահեստայինների նստարանին, լավագույն դեպքում փոխարինման դուրս գալով 10-15 րոպեով: Ինչպես լրագրողներին հայտարարել է «Լա Կորունիայի» պաշտպան Պակոն, «Մենք կորցնում ենք որակավորումը եւ դառնում մասնագիտորեն ոչ պիտանի: Արդյունքում, ստիպված ենք կամ մեկնել արտասահման կամ տեղափոխվել ցածր լիգայի թիմ, ինչը անել չենք ուզում»:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հայտնում է, որ առաջին դիվիզիոնի թիմերում իրոք պարադոքսալ վիճակ է ստեղծվել: Անցյալ մրցաշրջանում իրենց մասին ամենալավ կողմերից հայտարարեցին մեծ թվով երիտասարդ տաղանդավոր ֆուտբոլիստներ, որոնց մարզական մամուլը լավ ապագա էր գուշակում: Դրանք են Իվան դե լա Պենյան, Ռաուլը, Սանտյագո Սելադեսը («Բարսելոն»), Խորդի Լարդին («Էսպանյոլ»), Գուտին, Տոմասը, Ռաֆիտան, Տոնին, Դանին եւ ուրիշները: Դրանցից միայն Ռաուլը եւ Լարդին են մշտապես դուրս գալիս խաղադաշտ: Սակայն չեն խաղում ոչ միայն երիտասարդ, այլեւ միջին տարիքի ֆուտբոլիստները:

Նրանց տեղերը ամուր զբաղեցրել են արտասահմանցիները: Ինչպես գրում է «Դիարիո-16»-ը, «Իսպանական ֆուտբոլը այլեւս իսպանական չէ: Այսօր Գալիսիայում ամենաճանաչված մարզիկներն են ֆրանսիացի Ֆրանկ Պասսին, ռուսաստանցի Դմիտրի Պոպովը, նիգերիացի Քրիստոֆեր Օհենը, բուլղարացի Լյուբոսլավ Պենեւը, որոնք հանդես են գալիս «Կոմպոստելայում», ինչպես նաեւ բրազիլացի Մազինյոն, կամերունցի Ժակ Սոնգոոն, մարոկկացի Նուրեդին Նայբեթը, հարավսլավացի Միրոսլավ Ջուկիչը, բրազիլացի Ֆլավիո Կոնսեյսաոն,

ֆրանսիացի Կորանտեն Մարտենսը եւ բրազիլացի Ռիվալդոն...»: Թերթը բերում է նույն «Լա Կորունիա»-ի օրինակը, որում 14 հրավիրված, իսկ ավելի ճիշտ գնված ֆուտբոլիստներ կան: Առանձին խաղերում տեղացիների եւ արտասահմանցիների հարաբերությունը կազմում է 9:2 օտարերկրացիների օգտին:

Նույնը կարելի է ասել նաեւ «Ռեալի», «Բարսելոնի» եւ «Բետիսի» մասին: «Շատ թիմեր նման են ՄԱԿ-ին կամ էլ արտասահմանյան լեգեոնի, քան իսպանական ֆուտբոլային թիմի», հեգնում է թերթը:

Շատ մարզիչների (առաջին հերթին նույն արտասահմանցիների) ախորժակը սահման չունի: Բավական էր մայրաքաղաքի «Ռեալին» թույլ խաղալ «Վալյադոլիդի» դեմ, որպեսզի իտալացի մարզիչ Ֆաբիո Կապելլոն պահանջեր ակումբի նախագահ Լորենսո Սանսից «ամրացնել պաշտպանությունը», հրավիրելով իտալացի պաշտպան Քրիստիան Պանուչչիին «Միլանից»: Եվ Սանսը կատարում է նրա խնդրանքը... Հրավիրվել է եւ բրազիլացի Սեզար Պրատեսը: Այժմ բանակցություններ են տարվում նաեւ մեկ բրազիլացու Ջե Ռոբերտոյի եւ ֆրանսիացի Տիերի Անրիի («Մոնակո») ձեռք բերելու ուղղությամբ:

Ի դեպ, չորեքշաբթի օրը լրացավ նոր պայմանագրեր կնքելու ժամկետը: Այդ ընթացքում իսպանական տարբեր ակումբներ են հրավիրվել մոտ 40 ֆուտբոլիստներ, որոնց համար վճարվել է մոտ 7 մլրդ պեսետ (56 մլն դոլար): Նշենք, որ մրցաշրջանի սկզբում հայտագրվել էին ավելի քան 130 «լեգեոներներ», որոնք իսպանական ֆուտբոլին արժեցան 23 մլրդ պեսետ (մոտ 180 մլն դոլար):

Կարծում ենք իսպանացի ֆուտբոլիստների բողոքը չի փոխի գործի էությունը: Նրանք չեն որոշում քաղաքականությունը իսպանական ֆուտբոլում, այլ ակումբների ղեկավարությունը: Իսկ «բոսսերի» համար կարեւորը արդյունքն է, այսինքն հաղթանակը ցանկացած գնով:

Ինչեւէ, նույն «Ռեալի» եւ «Բարսելոնի», որոնց բյուջեն 10 անգամ գերազանցում է ավելի ցածրակարգ թիմերինը, վերջին խաղերը ապացուցեցին, որ նույնիսկ Ռոնալդոյի, Ռոբերտո Կառլոսի, Միյատովիչի կամ Շուկերի կարգի աստղերի ներկայությունը թիմում միշտ չէ, որ դառնում է հաջողության գրավական:

Իսկ առայժմ նման քաղաքականությունից առաջին հերթին տուժում է ազգային հավաքականը, որի մարզիչը խաղացողների սակավ ընտրություն ունի:

Պատրաստեց
ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆԸ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Գեղասահքի Հայաստանի հավաքականը համալրվում է նոր արտասահմանցիներով

Փարիզում մեկնարկել է գեղասահքի Եվրոպայի առաջնությունը: Պարտադիր ծրագրի կատարումից հետո առաջատարի դերը ստանձնել է ռուսական Օքսանա Գրիշչուկ-Եվգենի Պլատով պարային զույգը: Մարզական զույգերի մրցավեճում եւս առաջատարները Ռուսաստանի պատվիրակներն են: Առայժմ իրեն հավասարը չունի Մարինա Ելցովա-Անդրեյ Բուշկով երկյակը: Ստուգատեսում Հայաստանը ներկայացնում են 6 մարզիկներ: Մենասահորդների պայքարի ոլորտն են ընդգրկվել Մերի Թադեւոսյանը եւ Էդգար Գրիգորյանը: Պարային զույգերի մրցակցությունում հանդես են գալիս Կահո Կոհինումյան եւ Տիգրան Առաքելյանը: Հետաքրքիր մեկ հանգամանք եւս: Ըստ «Արմենպրեսի» թղթակցի, համապատասխան թույլտվությամբ եւ գեղասահքի Հայաստանի ֆեդերացիայի համաձայնությամբ, առաջին անգամ Հայաստանի դրոշի ներքո կմեկնարկի ռուսական Մարիա Կրասիլցեւա-Ալեքսանդր Չեստնիխ երկյակը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռաֆայել Վահանյանի փայլուն ելույթը

Հայ գրոսմայստեր Ռաֆայել Վահանյանը, որը Քյոլնի «Փորց» թիմի կազմում վերջին տարիներին ելույթ է ունենում Գերմանիայի բունդեսլիգայի բարձրագույն խմբի առաջնությունում, պարզապես հրաշալի խաղ է ցուցադրում այժմ շարունակվող մրցաշարում: Վահանյանը անցկացրել է յոթ հանդիպում եւ բոլոր յոթում հասել է հաղթանակի: Ընդգծենք, որ ռեկորդային այս ցուցանիշին մեր հայրենակիցը հասել է՝ հիմնականում հանդիպելով գրոսմայստերների հետ: Ընդ որում, բունդեսլիգայի գործնականում բոլոր թիմերը համալրված են ոչ միայն գերմանացի, այլեւ օտարերկրյա առաջատար շախմատիստներով: Գ. Հ.

Հայաստանը «Արեւածագի 10 օր» խաղերում կներկայանա 11 մարզաձեւերում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐԻ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարին Իրանում մեկնարկող իսլամական հեղափոխությանը նվիրված մարզական մրցումներում, որոնք կրում են «Արեւածագի 10 օր» անունը, Հայաստանը, ինչպես նախատեսվում էր, կներկայանա 11 մարզաձեւերում՝ հունահռոմեական եւ ազատ ոճի ըմբշամարտ, շախմատ, սուսերամարտ, ծանրամարտ, մարմնամարզություն, թեթեւ աթլետիկա, լեռնադահուկային սպորտ, բադմինտոն, մականախաղ եւ լող:

Շախմատից դեպի քաղաքականություն

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Շախմատի միջազգային ֆեդերացիայի (ՖԻԴԵ) փոխնախագահ, Ռուսաստանի շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ Անդրեյ Մակարովը պաշտոնապես հայտարարել է, որ մտադիր չէ ապրիլին կայանալիք ՌՇՖ-ի ընտրական կոնֆերանսում նորից առաջարկել իր թեկնածությունը: Նա նշել է, որ պատրաստվում է լքել նաեւ ՖԻԴԵ-ի փոխնախագահի պաշտոնը:

Այդ մասին նա ասել էր դեռեւս շախմատի օլիմպիադայի օրերին Երեւանում տեղի ունեցած ՖԻԴԵ-ի 67-րդ համաժողովում:

Հավանական է, որ ՌԴ Պետական Դումայի պատգամավոր անվանի իրավաբանը հիմնականում կզբաղվի քաղաքականությամբ:

Հիշեցնենք, որ նա, մասնավորապես, հայտնի է նախկինում որպես քաղաքական մեղադրյալների, այդ թվում նաեւ «Ղարաբաղ» կոմիտեի մի շարք անդամների փաստաբան: Որպես կանոն, նրա պաշտպանյալները դատարանում արդարացվում էին, շատ դեպքերում նրանց դեմ հարուցված քրեական գործերը կարճվում էին:

Առաջատարը հոլանդացին է

Հոլանդացի շախմատիստ Յարեն Պիկետը ստանձնել է առաջատարի դերը, Հոլանդիայում անցկացվող միջազգային մրցաշարում: 3-րդ տուրում նա խաղաղ դաշն կնքեց իսպանացի Միգել Իլիեսկասի հետ եւ վաստակեց 2.5 միավոր: Կես միավոր պակաս ունեն ամերիկացի Ալեքսեյ Յերմոլինսկին, բոսնիացի Իվան Սոկոլովը եւ հոլանդացի Յան Թիմմանը:

Ավստրալիայում բեկումնային պահ է

Սիդնեյում ավարտին է մոտենում թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունը: Տղամարդկանց մրցաշարի քառորդ եզրափակիչ փուլում ավստրիացի Թոմաս Մուստերը հաղթեց խորվաթ Գորան Իվանիշեւիչին (6-4, 6-2, 6-3):

Կանանց մրցաշարում, 16-ամյա շվեյցարուհի Մարտինա Հինգիսը շարունակում է հաղթարշավը: Նրա հերթական զոհը դարձավ ռումինուհի Իրինա Սպիրլեան, որը պարտվեց 5-7, 2-6 հաշվով: Քառորդ եզրափակիչ մյուս մրցաշարում ամերիկուհի Մերի Ջո Ֆերնանդեսը 7-5, 4-0 հաշվով առավելության հասավ Բելգիայի պատվիրակ Դոմինիկ վան Ռոսի նկատմամբ: Կիսաեզրափակիչներում ուժերը կչափեն հարավաֆրիկուհի Ամանդա Կետցերը եւ ֆրանսուհի Մարի Պիրսը, ինչպես նաեւ Մարտինա Հինգիսն ու Մերի Ջո Ֆերնանդեսը:

Հայտնի դարձավ կանանց զուգախաղերի եզրափակչի առաջին մասնակից զույգը: Ամերիկուհիներ Լինդսեյ Դեւենպորտը եւ Լիզա Ռայմոնդը 7-5, 6-3 հաշվով հաղթեցին Լարիսա Սավչենկո Նեյլանդին (Լատվիա) եւ Հելենա Սուկովային (Չեխիա):

Մարտինա Հինգիսը

Բայուլն ընդունում է իր սխալը, բայց կկանգնի դատարանի առջեւ

Ինչպես արդեն հայտնել ենք, օրերս արտասահմանյան լրատվական գործակալությունները տարածել են գեղասահքի օլիմպիական չեմպիոնուհի, ուկրաինուհի Օքսանա Բայուլի ավտովթարի ենթարկվելու մասին լուրը: Ողբերգական միջադեպը տեղի էր ունեցել հունվարի 11-ի լույս 12-ի գիշերը, Քոնեքթիքութ նահանգի Բլումֆիլդ քաղաքում: Աղջկա «Մերսեդեսը» կորցնելով ղեկավարումը, շրջվել էր: Բայուլը ստանալով ուղեղի թեթեւ ցնցում տեղափոխվել էր մոտակա հիվանդանոց, որտեղ նրան համապատասխան օգնություն էին ցույց տվել: Բայուլի ուղեկիցը նյույորքցի շոու-մեն Արարատ Զաքարյանը կոտրել էր մատը:

Այս պատմությունը իր շարունակությունը ունեցավ: Ինչպես պարզվել է, 19-ամյա Բայուլի արյան մեջ ալկոհոլի որոշ քանակ է հայտնաբերվել: Ընդ որում, նրա պարունակությունը գերազանցել է թույլատրվող չափը: Բացի այդ, Քոնեքթիքութ նահանգի օրենսդրությամբ ոգելից խմիչքներ օգտագործելը թույլատրվում է 21 տարին բոլորած անձանց:

Օքսանա Բայուլը շատ մեծ ապրումներ է ունեցել կապված այս միջադեպի հետ: Ավելին, նա ինքնակամ ներկայացել է Բլումֆիլդի ոստիկանական բաժանմունք եւ ընդունել իր մեղքը: Ոստիկանները աղջկան ձերբակալելու բավական հիմքեր չեն գտել:

«Օքսանան ոչինչ չի փորձում թաքցնել: Նա վրդովված է, սակայն վստահ է, որ պատահածը երբեք չի կրկնվի: Բայուլը գտնում է, որ թույլ տված սխալների համար պետք է վճարել: Եվ նա, իհարկե, կվճարի», ասում է Սիմսբերիի գեղասահքի կենտրոնի վարիչ Բոբ Յանգը:

«Ես ներողություն եմ խնդրում իմ բոլոր երկրպագուներից եւ հովանավորներից: Ուզում եմ, որ նրանք հասկանան ինձ եւ չդատապարտեն», հայտարարել է Բայուլը:

Ինչեւէ, գեղասահորդուհուն սպասում է... դատարանը: Հունվարի 27-ին կսկսվի նրա գործի լսումը: Ճիշտ է, ամենայն հավանականությամբ, առավելագույն դատավճիռը նրա նկատմամբ կլինի վարորդական իրավունքից զրկելը: Չի կարելի ասել, թե դա շատ խիստ պատիժ կլինի: Բայց ամեն դեպքում...

...Ծննդով Օդեսայից Օքսանա Բայուլը դարձել է 1994 թ. Լիլեհամերի «սպիտակ» օլիմպիադայի հաղթող: Այդ հաջողությունից մի քանի տարի առաջ նրա մարզիչ Գալինա Զմիեւսկայան որդեգրել էր իր սանին: Օքսանան 13 տարեկան էր, երբ մահացավ նրա մայրը: Երկրի քայքայումից եւ «շոու-բիզնեսը չճանաչելու» պատճառով Զմիեւսկայան Օքսանայի եւ իր մեկ այլ սանի եւս օլիմպիական չեմպիոն Վիկտոր Պետրենկոյի հետ մեկնեց Ամերիկա: Այդ ժամանակից էլ գեղասահորդները ապրում եւ մարզվում են Սիմսբերիում: Հանդես են գալիս արհեստավարժների մրցումներում: Ի դեպ, վերջերս Օքսանան գնել է սեփական 9 սենյականոց տուն:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **օրվա հետքերով**

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Քոֆի Անանը ԱՄՆ-ից խնդրելու է վճարել ՄԱԿ-ի պարտքը

ՄԱԿ, 22 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վաշինգտոնում Քոֆի Անանի հանդիպումների ժամանակ հիմնականը լինելու են ֆինանսական ծանր ճգնաժամից Միավորված ազգերի կազմակերպության դուրս գալու հետ կապված հարցերը: Դա ՄԱԿ-ի նոր գլխավոր քարտուղարի առաջին պաշտոնական այցն է ազգերի հանրակցության անդամ այդ պետության մայրաքաղաք: Ընթացիկ տարվա հունվարի 1-ից ՄԱԿ-ը գլխավորող Անանի բանակցությունների խիստ հագեցած ծրագրով նախատեսված են զրույցներ նախագահ Բիլ Քլինթոնի եւ փոխնախագահ Ալբերտ Գորի, մի շարք կոնգրեսականների, այդ թվում Սենատի արտաքին գործերի հանձնաժողովի նախագահ Ջեսի Հելմսի հետ, որը Բուտրոս Ղալիի ժամանակների ՄԱԿ-ի ամենաթունդ քննադատն էր: Հանդիպումներ են տեղի ունենալու նաեւ Համաշխարհային բանկի նախագահ Ջեյմս Վուլֆենսոնի եւ Միջազգային արտարժութային հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Միշել Կամդեսյուի հետ:

Չեչնիա են ժամանելու 70 դիտորդներ

ՎԱՐՇԱՎԱ, 22 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տասներ երկրների 50-ից ավելի ներկայացուցիչներ արդեն այսօր հաստատել են իրենց համաձայնությունը՝ մասնակցելու Չեչնիայում ընտրությունների դիտման ԵԱՀԿ-ի բանագնացությանը: Այդ մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հաղորդել են ԵԱՀԿ-ի ժողովրդավարական հաստատությունների եւ մարդու իրավունքների բյուրոյում, որը գործում է Լեհաստանի մայրաքաղաքում: Այստեղ ավարտվում է դիտորդների միջազգային խմբի կազմավորման աշխատանքը: ԵԱՀԿ-ի պլանների համաձայն, դիտորդների խմբի մեջ պետք է մտնի մինչեւ 70 մարդ:

Լահորի հրդեհը չի խաթարի Իրանի եւ Պակիստանի հարաբերությունները

ԹեՀՐԱՆ, 22 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Թեհրանի ռադիոյի համաձայն Իրանը հայտարարել է, թե անցյալ շաբաթավերջին Պակիստանի Լահոր քաղաքում Իրանի մշակութային կենտրոնի հրդեհումը չի անդրադառնա Իրանի եւ Պակիստանի միջեւ հարաբերությունների վրա: Իրանի արտաքին գործոց փոխնախարար Ալաեդդին Բորուջերդին ասել է, թե այդ գործը ԱՄՆ-ի եւ Իսրայելի սիոնիստական ռեժիմի կողմից նախագծված դավադրություն էր եւ ավելացրել, թե «ԱՄՆ-ը եւ սիոնիստները փորձում են պառակտում մտցնել մուսուլմանների շարքերում»: «Սեպահ-է Սահաբա» կազմակերպության անդամները շաբաթ օրը Լահորի Իրանական մշակույթի կենտրոնում այրել էին 12.000 գիրք, այդ թվում Ղուրանի բազմաթիվ օրինակներ:

ՄԻՆՍԿ

Լուկաշենկոն Ռուսաստանի հետ միավորման երբեք դայման է դրել

ՄԻՆՍԿ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն «ցանկացած այլ երկրի, այդ թվում եւ Ռուսաստանի հետ քաղաքական ու տնտեսական ամենասերտ դաշինք» ստեղծելու երբեք սկզբունք է նշել: Ազգային ռադիոյով հաղորդված հարցազրույցի ժամանակ նա նշել է, որ Բելառուսի ինքնիշխանության պահպանումը միջպետական համագործակցության գլխավոր պայմանն է: «Մենք չենք կարող այս կամ այն պետության կազմի մեջ մտնել շրջանի կամ նահանգի իրավունքներով, մենք իրավահավասար համագործակցություն ենք ցանկանում», ասել է նախագահը:

Այնուհետեւ, զարգացնելով թեման, Ալեքսանդր Լուկաշենկոն ընդգծել է, որ Բելառուսի քաղաքացիները երբեք չեն կռվի ուրիշի հողում թեժ կետերում: Վերջապես, միջպետական համագործակցության երրորդ սկզբունքը երկրի ղեկավարը սահմանել է հետեւյալ կերպ. «Դաշինքը պետք է փոխշահավետ բնույթ կրի»: Ռադիոհարցազրույցի ժամանակ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն անդրադարձել է բելառուս-ուկրաինական հարաբերություններին, մասնավորապես նշելով, որ Լեոնիդ Կուչմայի հետ վերջերս իր ունեցած հանդիպումը «բնավ հակառուսական բնույթ չէր կրում»: Նա «դատարկ բան» է անվանել լրատվության որոշ զանգվածային միջոցների կողմից տարածվող այն կարծիքը, թե Բելառուսի եւ Ուկրաինայի նախագահների ստորագրած համաձայնագրերը խարխլում են Ռուսաստանի Դաշնության տնտեսական շահերը: Ալեքսանդր Լուկաշենկոն հատկապես նշել է այն հանգամանքը, որ Բելառուսում արտաքին քաղաքականության մեջ առաջնայինը միշտ էլ լինելու է Ռուսաստանը: «Ռուսաստանի նկատմամբ իմ քաղաքականությունը ես երբեք չեմ փոխի: Ես համոզված եմ, որ մենք միասին կլինենք, ինչպես էլ եւ ով էլ որ դրան հակառակի», ընդգծել է Բելառուսի ղեկավարը:

ԵԱՀԿ խորհրդարանական Վարշավայի վեհաժողովում կքննարկվի աբխազական խնդիրը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ավստրիայի խորհրդարանի եւ ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի նախաձեռնությամբ Վիեննայում Միջին Ասիայի եւ Հարավային Կովկասի երկրների խորհրդարանական պատվիրակությունների մասնակցությամբ օրերս երկու կարեւոր հանդիպում է կայացել, հաղորդում է «Կավկազպրես» գործակալությունը: Հանդիպում-սեմինարը, որ ղեկավարում էր ՄԱԿ-ի խորհրդարանական վեհաժողովի նախկին նախագահ պրն. Սեյելը, նվիրված էր եվրոպական ժողովրդավարության եւ պառլամենտարիզմի հարցերին: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են խորհրդարանի եւ կառավարության միջեւ, խորհրդարանական մեծամասնության եւ փոքրամասնության միջեւ, խմբակցությունների փոխհարաբերությունների խնդիրները, ինչպես նաեւ քաղաքական բարեկրթության հարցերը: Եվրոպայի ութ երկրներից հրավիրյալների հետ սեմինարի աշխատանքին մասնակցել է նաեւ Վրաստանի խորհրդարանական պատվիրակությունը:

Վրաստանի համար հատուկ նշանակություն էր ներկայացնում այցելության երկրորդ նպատակը՝ մասնակցությունը ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի մշտական կոմիտեի նիստին: Ի թիվս այլոց քննարկվել են նաեւ այն հարցերը, որ քննության են առնվելու Վարշավայում ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի 6-րդ նստաշրջանում ընթացիկ տարվա գարնանը:

Կոմիտեի նիստում որոշում է ընդունվել Վարշավայում ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի 6-րդ նստաշրջանում առանցքային դարձնել աբխազական հարցի քննարկումը: Այդ նույն նիստում նշանակվել է աբխազական հարցի հատուկ զեկուցող ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի նախկին նախագահ պրն. Լեոնստիլիչը: Մոտ ժամանակներս նա կգլխավորի մի պատվիրակություն, որը Վրաստան է ժամանելու իրադրությունը տեղում ուսումնասիրելու:

Ազգ-ը աշխատանքի է հրավիրում

սրբագրիչի

Գերադասելի են քաղաքի կենտրոնում, մետրոյի կայարանների կամ Պռոշյան-Բաղրամյան-Կոմիտաս-Չեյթուն երթուղու մերձակայքում բնակվողները:

Պայմաններին ծանոթանալ խմբագրությունում՝ Հանրապետության 47:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Հատուկ դասընթացների բաժինը

հրավիրում է

«Քարտուղարության հմտություններ»

թեմայով դասընթացին

Այս դասընթացը ներկայացնում է քարտուղարի հիմնական պարտականությունները եւ դերը Արեւմուտքի ժամանակակից գրասենյակում: Դասընթացի հիմքում ընկած են քարտուղարի աշխատանքի հիմնական տարրերը՝ հեռախոսային հաղորդակցություն, հանդիպումների, ժամանակացույցի եւ աշխատակարգի կազմակերպում, գրասենյակի գործունեության շրջանակներում նախաձեռնության ցուցաբերում, գրասենյակի աշխատանքի կարգավորում: Դասընթացը նաեւ կընդգրկի գործարար գրագրության հիմնական տարրերը: Մասնակիցները ձեռք կբերեն համակարգչային առավել հաճախ օգտագործվող խմբագրման, աղյուսակային եւ օրացուցային ծրագրերի օգտագործման եւ արագ տպագրման փորձ (45 ժամ):

Այս դասընթացը օգտակար կլինի քարտուղարներին, գործավար-ռեֆերենտներին, վարչական օգնականներին, ովքեր ցանկանում են զարգացնել իրենց աշխատանքային հմտությունները:

- Դասախոսությունները կվարեն գրասենյակի կառավարման փորձ ունեցող հրավիրված բանախոսները:
- Սկիզբը՝ փետրվարի 4-ին, տեւողությունը՝ 6 շաբաթ: երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը՝ 16:30-ից մինչեւ 20:00:
- Գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի 19ա սենյակում, մինչեւ ս. թ. հունվարի 24-ը:
- Դասընթացին կարող են մասնակցել միայն առաջին 15 գրանցվածները:
- Դասախոսությունները կընթանան անգլերեն լեզվով:
- Ակնկալվում է, որ ունկնդիրները ունենան անգլերենի իմացության առնվազն միջին մակարդակ:
- Վարձը՝ 125 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

Avant Garde Boutique

Խանութը առաջարկում է կանացի և տղամարդու հագուստի և աքսեսուարների հարուստ տեսականի

GIORGIO ARMANI Իտալիա
LAURENT CHARLES Ֆրանսիա
STEFANO Ֆրանսիա
DIESEL Իտալիա
LONGINES Շվեյցարիա
DUPONT Ֆրանսիա

ԱՄԵՆԱՑԱԾՐ ԳՆԵՐԸ ՔԱՂԱՔՈՒՄ

Սպասում ենք Ձեզ: Ամեն օր ժամը 10-ից 19-ը [illegible]

Մ. Բաղրամյան պող. 58, հեռ. 27-29-03

ՍԱԹԻ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ
SATI-ARMENIA

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆԵՐ երկրագնդի ցանկացած երկրից Հայաստան եւ հակառակ ուղղությամբ

■ Մասնավորապես Իրան եւ Իրանի տարանցիկ ճանապարհներով Միացյալ Արաբական Էմիրություններ, Սիրիա, Թուրքիա, Թուրքմենստան, Տաջիկստան, Ղազախստան, Հնդկաստան եւ Չինաստան:

■ Արտահանման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերի պատրաստում:

Հասցեն՝ Երեւան, Մեսրոպ Մաշտոցի պող. 21
Հեռ. 53-11-20
53-10-22
AT&T հեռ./ֆաքս 151383

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ. 589167, 581351:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2: Գրանցման թիվ 65: Դասիչ 69149: Պատվեր 500: Տպաքանակը՝ 4000: Ստորագրված է տպագրության՝ 22. 01. 1997: Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@